

HET
NATIONALE
BALLET

GISELLE

NATIONALE OPERA & BALLET

GISELLE

Anna Tsygankova – *Giselle* (2020)

INHOUD | CONTENT

- 5 **Voorwoord**
- 7 **Credits**
- 10 **Synopsis**
- 13 **Universeel en tijdloos**
Giselle door de eeuwen heen
- 19 **'Dieper dan de huid'**
Rachel Beaujean en Ricardo Bustamante over de zeggingskracht van *Giselle*
- 27 **Etherische, tijdloze schoonheid**
Herkomst van het 'ballet blanc'
- 33 **Leidmotieven als muzikale gidsen**
Over de muziek in *Giselle*
- 37 **Biografieën**
- 51 **Karakterdancers**
- 52 **Tableau de la troupe**
- 59 **Het Balletorkest, Matthew Rowe**
- 61 **Bezetting Het Balletorkest**
- 63 **Het Nationale Ballet, Ted Brandsen**
- 64 **Directie en artistieke staf Het Nationale Ballet**

ENGLISH

- 69 **Synopsis**
- 74 **Colofon**

Scan the QR code to read
all content in English

Olga Smirnova en Jacopo Tissi – repetitie *Giselle* (2023)

EEN HARTVEROVERENDE KLASSIEKER

Tijdloos, legendarisch en alom geliefd. *Giselle* is een van de oudste en nog altijd meest gedanst klassieke balletten ter wereld. Het heeft een bijzonder plekje in het hart van velen – waaronder in dat van mij. *Giselle* was het eerste ballet dat ik ooit zag, destijds nog met het beroemde Nederlandse danserskoppel Alexandra Radius en Han Ebbelaar in de hoofdrollen van Giselle en Graaf Albrecht. Hun pas de deux in de iconische tweede akte was magisch en zal ik nooit vergeten. Het was op die avond dat mijn liefde voor klassiek ballet werd aangewakkerd.

Veertien jaar geleden hebben Rachel Beaujean en Ricardo Bustamante voor Het Nationale Ballet een nieuwe versie van *Giselle* gemaakt. Met veel zorg en aandacht hebben ze het ballet opgefrist en nieuwe elementen toegevoegd, maar ze zijn hierbij wel trouw gebleven aan het origineel. Zo hebben ze een productie weten te creëren die nog altijd raakt – en dat is precies wat je moet nastreven wanneer je erfgoed als dit wilt doorgeven aan een nieuwe generatie. Daarnaast is deze *Giselle* in mijn ogen ook qua vormgeving een van de mooiste versies, dankzij de prachtige decors en kostuums van Toer van Schayk, die zich hiervoor baseerde op achttiende-eeuwse etsen en pentekeningen.

Ons gezelschap heeft de productie van Rachel en Ricardo de afgelopen jaren mogen dansen voor volle zalen in Nederland én ver daarbuiten; van China tot Colombia en van Zweden tot Turkije. Nu kijk ik ernaar uit om onze *Giselle* komende tijd weer op ons toneel in Amsterdam te zien. En dat niet alleen: in november brengen we het ballet ook naar andere Nederlandse theaters. Bovendien wacht ons in januari een nieuw spannend *Giselle*-project. Vanaf dat moment zal een registratie van de voorstelling te zien zijn in bioscopen over de hele wereld!

Maar zover is het nog niet. Eerst maken deze maand diverse solisten hun debuut als Giselle of Graaf Albrecht, en keren anderen terug in deze rollen met nieuwe ideeën en meer levenservaring. We kunnen ons tijdens deze voorstellingsreeks van *Giselle* dus onder andere verheugen op de uiteenlopende interpretaties van de dansers in de hoofdrollen.

Ik hoop dat *Giselle* ook uw hart (opnieuw) weet te veroveren en wens u een prachtige voorstelling toe.

Ted Brandsen
Directeur Het Nationale Ballet

Anna Ol en Young Gyu Choi - *Giselle* (2020)

GISELLE

Choreografie

Marius Petipa, naar
Jean Coralli en Jules Perrot

Productie en additionele choreografie

Rachel Beaujean en
Ricardo Bustamante

Muziek

Adolphe Adam – *Giselle*,
ou les Wilis (1841)

Kostuum- en decorontwerp

Toer van Schayk

Lichtontwerp

James F. Ingalls

Balletmeesters

Guillaume Graffin
Sandrine Leroy
Larissa Lezhnina
Judy Maelor Thomas
Jozef Varga

Muzikale begeleiding

Het Balletorkest o.l.v.
Ermanno Florio

Met medewerking van

Leerlingen en studenten
van de Nationale
Balletacademie

Instudering leerlingen

van de Nationale Balletacademie

Marieke van der Heijden

Wereldpremière

28 juni 1841, Ballet du
Théâtre de L'Académie
Royale de Musique,
Salle Le Peletier, Parijs

Première versie Rachel

Beaujean en Ricardo

Bustamante bij Het

Nationale Ballet

10 februari 2009, Nationale
Opera & Ballet, Amsterdam

Vervaardiging decor, kostuums, rekvisieten, kap en grime en belichting

De Techniek Nationale
Opera & Ballet

Productieleider

Anu Viheriäranta

Voorstellingsleiders

Wolfgang Tietze
Kees Prince

Productievoorbereider

Gerko Min

Eerste toneelmeester

Jeroen Jaspers

Eerste belichters

Angela Leuthold
Michel van Reijn

Licht-supervisor

Wijnand van der Horst

Volgspotters

Hein Hazenberg
Famke van der Marel
Panos Mitsopoulos
Carola Robert
Anton Shirkin
Marleen van Veen

Coördinator volgspotters

Ariane Kamminga

Geluidstechnici

Raymond Roggekamp
Juan Verdaguer

Voorman rekvisieten

Jurgen van Tiggelen

Assistent

kostuumproductie

Michelle Cantwell

Eerste kleder

Andrei Brejs

Eerste grimeur

Isabel Ahn

Orkestinspecteur

David Eijlander

Inleidingen

Lin van Ellinckhuijsen
Jacq. Algra

Totale tijdsduur

Circa twee uur en vijftien
minuten (inclusief één
pauze)

Maia Makhateli, Amanda Beck en ensemble - *Giselle* (2015)

SYNOPSIS

EERSTE AKTE

Het is vroeg in de ochtend, in een dorpje in een Duitse wijnstreek, anno 1792. Hilarion komt terug van de jacht en hangt een door hem geschoten vogel, als geschenk, aan het huisje van Berthe en haar dochter Giselle, die hij aanbidt. Langzaam komt het dorp tot leven. De bewoners verzamelen zich op de brink, alvorens op de wijnvelden aan het werk te gaan.

Wanneer iedereen uit het zicht is verdwenen, maakt Albrecht, graaf van Silizië, zijn entree. Hij vermomt zich in een van de huisjes als de dorping Loys en klopt aan bij Giselle. De twee zijn hevig verliefd op elkaar, maar het boerenmeisje weet niet dat Loys in werkelijkheid een graaf is.

De geliefden worden betrappt door Hilarion, die jaloers is en de zaak niet vertrouwt. Hij raakt in gevecht met Albrecht, alias Loys, en wanneer deze zijn zwaard lijkt te trekken, weet Hilarion zeker dat er iets niet klopt.

De dorpsmeisjes en -jongens komen terug van het veld. Giselle laat hen kennismaken met Loys en spoort iedereen aan tot dansen, maar haar moeder onderbreekt het dansfestijn. Ze herinnert Giselle aan haar zwakke hart en smeekt haar dochter voorzichtig te zijn. Want, zo wil de legende, als Giselle zou sterven, zou ze in een wili kunnen veranderen – een geest van een vóór haar huwelijk gestorven meisje.

Als iedereen zijns weegs is gegaan, probeert Hilarion uit te vinden wie Loys is. Hij wordt daarbij gestoord door een jachtstoet die het dorp aandoet. De hertog van Koerland, zijn dochter Bathilde en hun gevolg zijn vanwege de aanstaande verloving van Bathilde en Albrecht te gast in Albrechts kasteel en zoeken, tijdens de jacht, verpozing. Berthe biedt hun een versnapering aan, waarbij Giselle het niet kan laten om de prachtige kleren van Bathilde te beroeren. De dochter van de hertog is geroerd door de onschuld en eenvoud van het boerenmeisje. Wanneer ze hoort dat Giselle, net als zij, verloofd is, schenkt ze haar een ketting.

Hilarion ontdekt dat op het zwaard dat hij in het onderkomen van Loys heeft gevonden hetzelfde wapen staat als op de jachthoorn. Hij weet nu zeker dat Loys niet degene is die hij zegt te zijn. Wanneer Giselle tot koningin van de oogst wordt gekroond, confronteert Hilarion haar met de waarheid. Giselle wil niets weten van zijn beschuldigingen, waarop Hilarion Albrecht, in het bijzijn van de jachtstoet, ontmaskert. Wanneer deze vervolgens doet alsof hij het boerenmeisje amper kent, raakt Giselle buiten zinnen van verdriet. Ze probeert zichzelf te doden, maar niet Albrechts zwaard, maar een gebroken hart is haar uiteindelijk noodlottig.

TWEEDE AKTE

Hilarion waakt bij het graf van Giselle. Wanneer de klok twaalf slaat, lijkt het alsof vreemde wezens hem omringen. Hilarion wordt bang en wil weg, maar Myrtha, de koningin van de wili's, verspert hem de weg. Wanhopig vlucht hij het bos in.

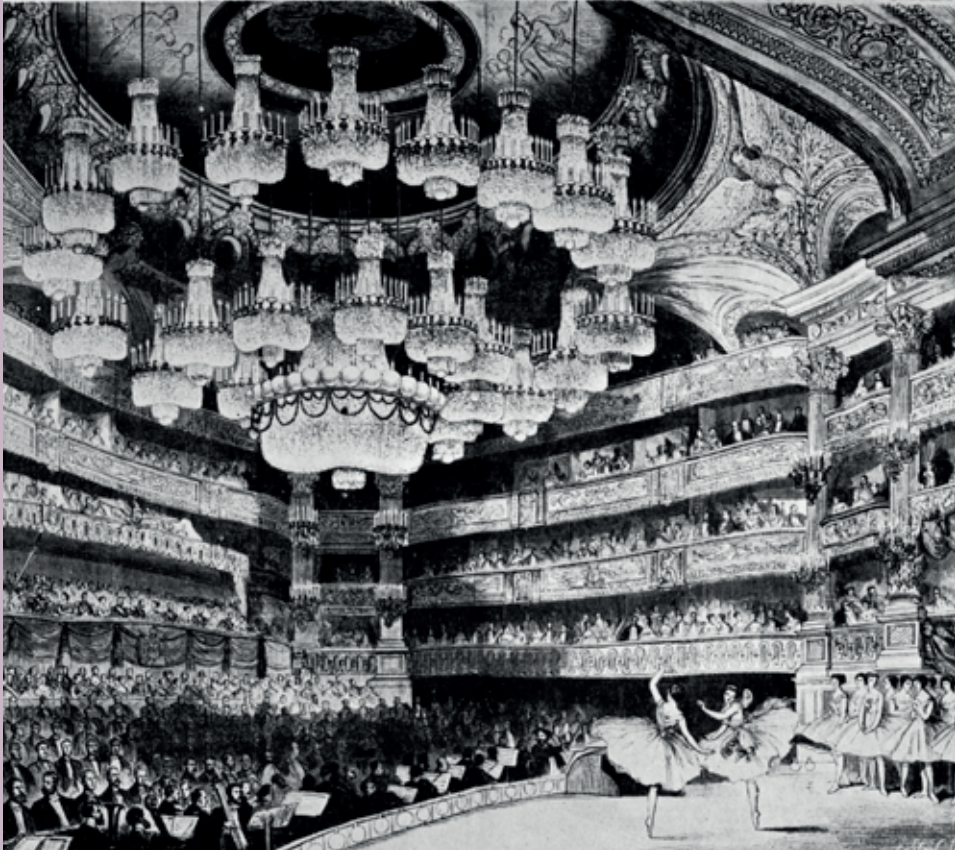
Een voor een roept Myrtha de wili's tot leven. Deze geesten van vóór hun huwelijk gestorven bruiden wreken zich door iedere man die zij in het donker tegenkomen te laten dansen tot de dood erop volgt. In een magische cirkel verzamelen ze zich om Myrtha heen en verwelkomen Giselle. De komst van Albrecht verstoort het ritueel. Wanneer hij bij Giselles graf knielt, verschijnt haar schim aan zijn zijde.

Ondertussen hebben de wili's Hilarion gevonden, hem opgejaagd en nu dwingen zij hem te dansen. Myrtha wil van geen genade weten. Uiteindelijk stort een totaal uitgeputte Hilarion van een rots naar beneden. Daarop gaan de wili's achter Albrecht, hun volgende slachtoffer, aan. Maar Giselle neemt hem in bescherming en smeekt Myrtha haar geliefde met rust te laten.

Giselle raadt Albrecht aan bescherming bij haar graf te zoeken, maar hij kan het niet laten haar achterna te gaan, waarop Myrtha haar kans schoon ziet en Albrecht alsnog gebiedt te dansen. Juist op het moment dat hij de uitputting nabij is, breekt de

dageraad aan, het moment waarop de kracht van de wili's afneemt en de warmte van de zon hun verschijning doet oplossen.

Ook Giselles schim vervaagt, al kan zij nu vredig rusten, bevrijd van de macht van Myrtha en haar wili's. Albrecht blijft alleen achter. De avontuurlijke, roekeloze jongen die hij was, heeft plaatsgemaakt voor een tot inkeer gekomen man, die heeft ingezien dat de ware, zuivere liefde boven alles gaat.

Opvoering van *Giselle* in de Parijse Opéra (1867)

Carlotta Grisi in de rol van *Giselle*

Jules Perrot (op het schilderij *La classe de danse* – De balletklas – van Edgard Degas)

Giselle door de eeuwen heen

UNIVERSEEL EN TIJDLOOS

De allereerste voorstellingen van *Giselle*, in Parijs in 1841, waren zó'n succes dat het ballet binnen vijf jaar zowel in Rusland en Amerika, als in een groot aantal West-Europese steden te zien was. Ruim 180 jaar later trekt de choreografie nog altijd volle zalen. Niet alleen vanwege de betoverende en compositorisch volmaakte 'witte' akte, ook door het verhaal over bedrog, waanzin, vergeving en liefde die voorbij het graf reikt.

De totstandkoming van *Giselle* danken we allereerst aan schrijver Théophile Gautier, een van de leidende figuren van de Franse Romantiek én een fervent balletliefhebber. Bladerend in Heinrich Heines *De l'Allemagne* stuitte Gautier op een passage uit een Slavische legende over de zogeheten wili's. Deze geesten van voor hun huwelijk gestorven bruiden zouden 's nachts uit hun graf rijzen om mannelijke voorbijgangers de dood in te dansen. Gautier was zó gefascineerd door het macabere verhaal dat hij zijn idee voor '*Les Willis, un ballet*' voorlegde aan librettist Jules-Henri Vernoy de Saint-Georges, daarbij tevens refererend aan Victor Hugo's *Fantômes*, over het lot van een Spaans meisje dat zo'n onstuitbare danslust heeft dat ze zich letterlijk dood danst.

Saint-Georges was onmiddellijk enthousiast en drie dagen later had hij een scenario voor *Giselle, ou Les Willis* klaar, dat overigens flink afweek van Gautiers aanvankelijke notities. Zo staat onder meer vast dat de waanzin-scène en het idee om de wili's als één uniform leger van witte geesten te presenteren bij Saint-Georges vandaan kwamen.

Eclatant succes

Gautier had, naast zijn fascinatie voor de wili-legende, nog een reden om een ballet te willen maken: zijn bewondering voor een jonge Italiaanse ballerina, Carlotta Grisi. Het was dan ook een slimme zet van hem en Saint-Georges om hun scenario eerst aan Grisi's leermeester en minnaar Jules Perrot voor te leggen. Deze had er meteen oren naar en liet het aan componist Adolphe Adam zien, die er al even ingenomen mee was en die Léon Pillet, de directeur van de Parijse Opéra, wist over te halen *Giselle* in productie te nemen. Voor de choreografie vroeg Pillet Jean Coralli, *maître de ballet en chef* van de Opéra. Maar alle variaties en passen van Grisi werden – op voorspraak van Gautier en Adam – door Perrot gecoreografeerd. Overigens zonder dat Perrot hier ook maar één cent voor kreeg, want hij stond niet op de loonlijst van de Opéra, en zijn naam werd aanvankelijk dan ook niet opgenomen in de officiële credits.

Giselle ging op 28 juni 1841 in de Opéra in première, op de dag dat Grisi 22 jaar werd. Hoewel er bij de eerste twee voorstellingen nog het nodige misging (zo weigerde de machinerie voor Giselles vliegtocht over het toneel), was het ballet vanaf de start een '*succès éclatant*'. Vooral de betoverende, spookachtige sfeer van de tweede akte werd alom bejubeld.

Waaanzin ten top

Al gauw bereikte het nieuws over het succes ook andere landen en in enkele jaren tijd werd het ballet in onder meer Londen, Wenen, Milaan, Amsterdam, Brussel, Kopenhagen, Stockholm, Sint-Petersburg en in diverse Amerikaanse steden uitgevoerd. Het Londense publiek bofte: het kon zowel Carlotta Grisi als Fanny Elssler in de rol van Giselle zien. Waar Grisi zich vooral in de tweede akte had bewezen, verschoof Elssler het zwaartepunt naar de tragedie aan het einde van de eerste akte. Aan Elssler danken we, met andere woorden, de hartverscheurende invulling van de waaanzinscène die het plattelandsleven zo wreed verstoort, en die sindsdien voor generaties ballerina's een van de grootste uitdagingen van het verhalende balletrepertoire vormt.

Door de jaren heen is de choreografie van *Giselle* veelvuldig veranderd, deels doordat deze mondeling werd overgeleverd, deels doordat balletmeesters en choreografen naar eigen smaak elementen schraptten en toevoegden. In Sint-Petersburg alleen al volgden de versies elkaar snel op, waarbij die van Marius Petipa uit 1887, voor het Keizerlijk Marijinski Ballet, de basis vormt van de meeste 'traditionele' *Giselle*-producties die tegenwoordig worden uitgevoerd.

'Tooverballet'

Ook in Nederland oogste *Giselle* meteen veel succes. Bij de eerste voorstelling in 1844 werd de productie onthaald als 'een nieuw Tooverballet'. Net als elders in West-Europa verdwenen de grote klassieke balletten eind negentiende eeuw echter van het repertoire. Pas in 1955 was *Giselle* weer in Nederland te zien, bij het Nederlands Ballet van Sonia Gaskell (een voorloper van Het Nationale Ballet), in een versie van Engelsman Anton Dolin. Het Nationale Ballet heeft, voorafgaand aan de huidige productie van Rachel Beaujean en Ricardo Bustamante, twee *Giselle*-versies op het repertoire gehad. De eerste, uit 1966, werd ingestudeerd door voormalig Bolsjoj-ballerina Natalia Orlovskaja, de tweede door Engelsman Sir Peter Wright, een specialist in het reconstrueren van de klassieke balletten. Zijn productie stond van 1977 tot 1997 op het repertoire en was zeer geliefd bij pers en publiek.

Eigentijdse interpretaties

Tot op de dag van vandaag komen er nieuwe versies van *Giselle* uit. Klassieke producties, vaak afgeleid van Petipa's versie, maar ook volstrekt nieuwe, eigentijdse interpretaties, bijvoorbeeld gesitueerd in Louisiana vlak na de afschaffing van de slavernij of in het door nazi's bezette Polen. Samen laten al deze producties zien dat de thema's van het ballet – bedrog, verdriet, waaanzin, wraak, vergiffenis en, vooral, liefde die tot voorbij het graf reikt – universeel en tijdloos zijn.

De bekendste eigentijdse *Giselle* is ongetwijfeld die van Mats Ek uit 1982. De Zweedse choreograaf toont de titelheldin als een ongeremde, seksueel ontluikende tiener die door het bedrog van haar stadse 'prins' doordraait en in een psychiatrische inrichting belandt, met Myrtha als strenge hoofdzuster.

Astrid van Leeuwen

Valerie Valentine en ensemble Het Nationale Ballet - *Giselle*, versie van Sir Peter Wright (1986)

Roberto Bolle en Alessandra Veronetti - *Giselle* van Mats Ek (2010)

Nina Tonoli, Sho Yamada, Edo Wijnen en Riho Sakamoto – *Giselle* (2020)

Rachel Beaujean en Maia Makhateli - repetitie *Giselle* (2015)

Rachel Beaujean en Ricardo Bustamante over de zeggingskracht van *Giselle*

‘DIEPER DAN DE HUD’

Veertien jaar geleden ging de nieuwe *Giselle*-productie van Rachel Beaujean en Ricardo Bustamante bij Het Nationale Ballet in première. Inmiddels heeft het ballet een internationale zegetocht achter de rug: van Colombia tot China werd het onder heel uiteenlopende omstandigheden gedanst. “Daardoor is de productie enorm gegroeid, veel meer ‘eigen’ geworden.”

Een torenhoge telefoonrekening. Daarmee begon zo'n vijftien jaar terug de voorbereiding van de nieuwe *Giselle*. Rachel Beaujean, adjunct-artistiek leider van Het Nationale Ballet, belde dagelijks met haar 'partner in crime': Ricardo Bustamante, tegenwoordig hoofd van de artistieke staf van het San Francisco Ballet. “Om zes uur 's avonds, vanwege het tijdsverschil.”

Urenlang spraken de twee over het libretto, de volgorde van de scènes, de invulling van de karakters en, vooral, de betekenis van het ballet. “Want”, zegt Bustamante, “*Giselle* is zo goed als de 'spirit' die je eraan weet te geven.” Beaujean: “Voor ons draait het ballet niet in de eerste plaats om de passen, maar om het gevoel en de intensiteit waarmee de choreografie wordt uitgevoerd. *Giselle* moet dieper raken dan de huid.” Bustamante: “Met name de tweede akte is van zó'n etherische schoonheid, dat zelfs mensen die nooit eerder naar ballet zijn geweest er volledig door gehypnotiseerd kunnen raken.” Beaujean: “De choreografie, de compositie van de dansen is fenomenaal. *Giselle* heeft, mits goed gebracht, geen houdbaarheidsdatum. Het is tijdloos, net als *De Nachtwacht*.”

Oprechte liefde

De twee hebben beiden hun sporen in het ballet verdiend: Beaujean was ooit een prachtige, imponerende Myrtha; Bustamante een heel bijzondere Albrecht, naast prima ballerina's als Carla Fracci en Alessandra Ferri. Beaujean: “Ik wilde dit avontuur per se aangaan met een ervaren *Giselle* of Albrecht, iemand die het ballet van begin tot eind heeft doorleefd. Ricardo heeft zijn rol geleerd van Mikhail Baryshnikov en er later ook met Rudolf Nureyev en Vladimir Vasiliev aan gewerkt.”

TEATRO MAYOR
JULIO MARCO SANTO DOMINGO

LOS MEJORES ESPECTÁCULOS DEL MUNDO EN BOGOTÁ

DANZA INTERNACIONAL
GISELLE / BALLET NACIONAL DE HOLANDA
Director: Ted Brandson

Ballet romántico de belleza eterna de Adolphe Adam. Una historia conmovedora en combinación con la más encantadora música. Participa la Orquesta Sinfónica Nacional de Colombia.

UNICAS FUNCIONES
Viernes 8 y sábado 9 de noviembre, 8:00 p.m. Entradas desde \$32.000

ADQUIERE YA TUS ENTRADAS en Bogotá llamando al 454 24 43, en las localidades del Teatro y en Cines Colembia o en www.colmestilo.com.co

30% de descuento para estudiantes y clientes Bancolombia*

Aankondiging *Giselle* door Het Nationale Ballet in Bogotá, Colombia (2013)

Teatro Auditorio Ciudad de Alcobendas, presenta al
Ballet Nacional de Holanda
(Het Nationale Ballet)

Giselle

Por primera vez en Madrid. Una obra fascinante de emociones.

Teatro Auditorio Ciudad de Alcobendas
16 de abril 2013 - 20:00 h.

Aankondiging *Giselle* door Het Nationale Ballet in Madrid (2013)

Giselle in Beijing, China, met onder anderen Eberhard van der Laan (oud-burgemeester van Amsterdam), Ted Brandsen, Rachel Beaujean, Anna Tsygankova en Jozef Varga (2014)

Van meet af aan wisten Beaujean en Bustamante dat in hun versie de zuivere, pure liefde de boventoon zou voeren. Bustamante: “Er zijn dansers die Albrecht neerzetten als een Casanova, een flirt, die botweg speelt met de gevoelens van Giselle.” Beaujean: “Wij vinden echter dat een zó dramatisch verhaal niet gebaseerd kan zijn op het spel van iemand. In onze visie houdt Albrecht oprecht van haar en dus wilden we alle emoties die dat tot gevolg heeft zichtbaar maken.”

Ook over de rol van Giselle waren ze het volledig eens: “Ze moet een vrouw van vlees en bloed zijn, een vrouw die ook na haar dood tot liefde en vergeving in staat is. Niet simpelweg een spook dat uit haar graf herrijst.”

Betekenisvol voor hedendaags publiek

Beaujean en Bustamante benadrukken dat hun productie ‘géén moderne hercreatie’ van het negentiende-eeuwse ballet is, maar voor alles ‘een product van keuzes en smaak’. Bustamante: “Ons belangrijkste uitgangspunt was om *Giselle* zodanig te vitaliseren dat het aantrekkelijk en betekenisvol is voor een eenentwintigste-eeuws publiek. Je moet, vinden wij, echt meegeslept worden door het drama.”

Dat leidde tot de nodige ingrepen in, vooral, de eerste akte van het ballet, variërend van het terugbrengen van (eerder verloren gegane) mimescènes, tot het toevoegen van nieuwe dansen, zoals een pas de quatre, een variatie voor Albrecht en een wijnstampdans. Beaujean: “Toevoegingen die bij de première in 2009 hier en daar flink bekritiseerd werden. Maar al bij de reprise in 2012 had niemand het er meer over. Albrechts rol is nu veel gelijkwaardiger aan die van Giselle. En de wijnstampdans zorgt voor nét even die afwisseling, een soort ‘comic relief’.”

Feit blijft nu eenmaal dat de tweede akte – het *pièce de résistance* van *Giselle* – abstracter en daardoor als vanzelf moderner aanvoelt, waar de ‘boeren’ eerste akte veel moeilijker ‘invoelbaar’ te maken is voor een hedendaags publiek. “Maar”, benadrukt Beaujean, “zonder die aardse eerste akte zou de tweede akte nooit zó prachtig etherisch zijn.”

Zuurstofflessen

Sinds 2009 is de nieuwe *Giselle*-productie op reis geweest naar het Colombiaanse Bogotá, het Turkse Izmir, naar Spanje, het Zweedse Göteborg en naar de Chinese steden Shanghai, Beijing en Hangzhou. Beaujean: “Voor Ricardo waren met name de optredens in Colombia, zijn geboorteland, bijzonder. Alsof hij voor eerst zijn ‘baby’ mee naar huis nam.”

Bogotá ligt op 2600 meter hoogte, waardoor de dansers veel last van zuurstofgebrek hadden. “We dansten met zuurstofflessen in de coulissen. Vooral Albrecht en Myrtha hadden die hard nodig. Halverwege hun variaties diende de ‘man met de hamer’ zich aan, het gevoel dat je écht niet verder kunt dansen.”

In Beijing haakte Het Nationale Ballet met *Giselle* aan bij een Nederlandse handelsmissie. Beaujean: “De toenmalige Amsterdamse burgemeester Van der Laan zag het ballet voor het eerst en heeft, bekende hij, nodig traantje weggepinkt.”

Voor de dansers was het heel bijzonder om zoveel cultuurverschillen te ervaren, zegt Beaujean. “In China is men, na zolang van westerse cultuur verstoken te zijn geweest, enorm hongerig. Dan staat er opeens een batterij Chinezen op het toneel die allemaal gretig het decor staan te fotograferen. Verder is het publiek daar erg gericht op de techniek

Riho Sakamoto - repetitie *Giselle* (2020)

van de dans: bij een dubbele tour en l'air van Albrecht klapt iedereen. Terwijl we in Colombia merkten dat het ballet juist erg aansluit bij de spirituele, religieuze aard van het volk. Het idee dat mensen na hun dood als geesten terugkeren, vindt iedereen daar heel gewoon en men hecht sterk aan vergeving, of dat nu door God is of door een geliefde."

Zelfvertrouwen

Al deze ervaringen hebben hun sporen nagelaten in de productie, er meer levendigheid aan gegeven, zegt Beaujean. "We hebben zoveel beleefd, onder zulke uiteenlopende omstandigheden opgetreden: in kleine theatertjes met – door de beperkte ruimte – minder willi's, in de ijzige kou, tijdens een flashmob in een winkelcentrum, met zuurstofgebrek en, in China, onder een dikke laag smog die", schertst ze, "in de tweede akte wel voor een prachtige nevel zorgde."

Door alle tournees hebben de dansers het ballet ook veel vaker dan gebruikelijk gedanst. Beaujean: "In Nederland keert een avondvullende productie gemiddeld om de vier jaar terug, maar *Giselle* is sinds 2009 – de coronaperiode uitgezonderd – veel vaker uitgevoerd. De dansers hebben zich hun rollen daardoor veel meer eigen kunnen maken. Het ballet is 'ingedaald', in al zijn details en nuances."

Astrid van Leeuwen

Anna Tsygankova en Giorgi Potskhishvili – repetitie *Giselle* (2023)

Qian Liu - *Giselle* (2018)

Herkomst van het 'ballet blanc'

ETHERISCHE, TIJDLOZE SCHOONHEID

Luchtgeesten, schimmen, schaduwen, feeën, nimfen en dryaden: vanaf de jaren dertig van de negentiende eeuw waren de balletpodia ermee gevuld. Geïnspireerd door de uitgangspunten van de Romantiek voerden bovennatuurlijke wezens het publiek in zogenoemde 'witte aktes' mee naar andere werelden. Dat leidde tot een reeks wonderschone choreografieën, die nog altijd het hart raken en het oog betoveren.

Wie geen fervent balletliefhebber is, zal bij de term 'witte akte' niet direct een groot, vrouwelijk corps de ballet in witte tutu's op zijn netvlies krijgen. Ook als je de term googelt, moet je je eerst door een indrukwekkend aanbod aan witte-akte-enveloppen heen werken, alvorens er één foto opduikt van de beroemde witte akte uit *Giselle*. Daarin is de hoofdrol weggelegd voor de 'wili's', geesten van voor hun huwelijk gestorven bruidjes, die 's nachts uit hun graven tevoorschijn komen om wraak te nemen op iedere passerende man.

Literaire bronnen

Voor klassiek-ballet-'diehards' vormen de witte aktes – of zoals de oorspronkelijke en duidelijkere naam luidt: 'ballets blanc' – echter niet zelden de kern van hun passie. De 'witte balletten' vonden hun oorsprong in Frankrijk, in de eerste helft van de negentiende eeuw. Het was de tijd van de Romantiek, waarin onderwerpen als de dualiteit tussen het fysieke (lichaam) en het spirituele (de ziel) en de idee dat achter alle aardse verschijnselen een hogere waarheid schuilgaat, centraal stonden. Veel klassiek-romantische balletten zijn gebaseerd op literaire bronnen. Zo legde Théophile Gautier, een van de leidende schrijvers van de Franse Romantiek, de basis voor *Giselle*, daartoe geïnspireerd door een Slavische legende over de wili's in Heinrich Heines *De l'Allemagne*.

Droomscènes

Als voorloper van het 'ballet blanc' wordt vaak 'De dans van de dode nonnen' genoemd, een onderdeel van Giacomo Meyerbeers opera *Robert le Diable* uit 1831, waarvoor Filippo Taglioni de choreografie maakte, met zijn dochter Marie in de hoofdrol.

Een jaar later danste deze Marie Taglioni de hoofdrol in *La Sylphide* (nog altijd op het repertoire bij Het Nationale Ballet), over de Schotse boerenzoon James die heen en weer geslingerd wordt tussen de liefde voor zijn verloofde Effie en de hang naar een andere, hogere wereld, gesymboliseerd door een bosnimf (sylphide) en haar 'luchtige vriendinnen'. Het was voor het eerst dat een titelrolvertolkster een heel ballet op spitzen danste en in de droomscènes van het ballet trad een groot, vrouwelijk corps de ballet van sylphides aan, gehuld in lange witte tutu's – waarvan de term 'ballet blanc' werd afgeleid.

Nieuwe impuls

Veel beroemde witte aktes volgden, met als bekendste, meest zuivere voorbeelden de tweede akte in *Giselle* (1841), het 'Rijk der Schimmen' in *La Bayadère* (1877) en de tweede en vierde akte in *Het Zwanenmeer* (1877/1895), waarbij in de laatste twee balletten de lange rokken in latere producties plaatsmaakten voor korte tutu's. Begin twintigste eeuw gaf choreograaf Michel Fokine het genre een nieuwe impuls door het 'ballet blanc' in zijn *Chopiniana* (1907) – later omgedoopt tot *Les Sylphides* – te ontdoen van een verhaallijn en zo in feite het eerste pure muziekballet te creëren.

Nachtwacht

Dat veel van de grote negentiende-eeuwse balletten de tand des tijds hebben doorstaan en nog altijd wereldwijd bejubeld worden, danken zij vaak vooral aan hun witte aktes – adembenemende fragmenten van pure, klassieke dans. Want, zo zegt Rachel Beaujean, die in 2009 (samen met Ricardo Bustamante) de nieuwe *Giselle*-productie van Het Nationale Ballet creëerde: "De witte akte van *Giselle* is van zó'n etherische schoonheid, de compositie van de dansen is ronduit fenomenaal. Het ballet heeft daardoor ook geen houdbaarheidsdatum. Het is tijdloos, net als *De Nachtwacht*." En voormalig prima ballerina Natalia Makarova (die haar versie van *La Bayadère* bij Het Nationale Ballet instudeerde) noemt het 'Rijk der Schimmen' in *La Bayadère* "de meest geweldige choreografie ooit gemaakt voor een corps de ballet, met zijn formalisme, harmonie, precisie en vereiste kristalheldere uitvoering."

Virtual reality

Geen wonder dat het 'ballet blanc' ook choreografen in de twintigste en eenentwintigste eeuw altijd is én zal blijven inspireren. Nog steeds worden nieuwe, traditionele, maar ook hedendaagse, eigenzinnige varianten uitgebracht van de hierboven genoemde balletten. Een van die traditionele versies is de *Zwanenmeer*-productie die Engelsman Derek Deane creëerde voor het English National Ballet, met maar liefst zestig in plaats van de gebruikelijke vierentwintig zwanen (in 2024 opnieuw te zien in de Royal Albert Hall in Londen, en onlangs – in een aangepaste vorm met minder zwanen – uitgevoerd in Theater Carré). Want, zegt Deane: "Dat corps de ballet van zwanen is voor mij nog belangrijker dan de soliste. Ze vergroten als het ware haar pijn, als rimpels in een vijver." De Britse choreograaf Matthew Bourne koos in plaats daarvan voor een 'all-male' *Zwanenmeer* en net als hij houdt ook de Brits-Bengaalse choreograaf Akram Khan in zijn eigentijdse *Giselle* het concept van een 'ballet blanc' in stand, al zijn de wili's in zijn productie 'geesten van fabrieksarbeiders die wraak zoeken voor alles wat hun in het leven is aangedaan'. Van veel balletklassiekers zijn er tegenwoordig bovendien kunstschaats-, musical- en hiphopversies, meestal inclusief een variant op het 'ballet blanc', en in zijn virtual-reality-productie *Night Fall* (uit 2016) geeft choreograaf en voormalig Nationale Ballet-danser Peter Leung de toeschouwer zelfs het gevoel zélf deel uit te maken van een 'ballet blanc'.

Astrid van Leeuwen

DE WILI'S IN GISELLE: BEDROGEN EN WRAAKZUCHTIG

That gives me the willies! Het zou – volgens diverse bronnen – zomaar kunnen dat deze Engelstalige uitdrukking ('daar krijg ik de kriebels van') afgeleid is van het verhaal van de wili's in *Giselle*. Voor het oorspronkelijke libretto van het ballet uit 1841 liet de Franse schrijver Théophile Gautier zich vooral inspireren door een oude, in Heinrich Heines *De l'Allemagne* (1835) beschreven Slavische legende, handelend over geesten van bedrogen maagden die voor hun huwelijksdag zijn gestorven. Volgens de legende spookten deze zogeheten wili's 's nachts in de bossen en op de wegen eromheen rond, waar ze – uit wraak – jonge mannen lokten en hen dwongen tot een dodendans. De legende en de exacte naam van de geesten nemen binnen de Oost-Europese folklore overigens verschillende vormen aan, variërend per regio: de ene keer ging het om meisjes die vervloekt waren door God, de andere keer om meisjes die ongedoopt stierven, maar vaak dus om jonge vrouwen die voor hun trouwdag door hun geliefde werden verraden. Over de herkomst van het woord 'wili' doen ook verschillende verhalen de ronde, maar de meest aannemelijke verklaring is dat het afstamt van het Servo-Kroatische woord 'vila' (spreek uit 'wila'), dat bosnimf, geest of sprookjesachtig wezen betekent. In tegenstelling tot feeën, die geboren worden als natuurgeesten, nemen deze 'vile' pas na hun dood de vorm van geesten aan en daarbij staan ze, anders dan feeën, bekend om hun wreedheid tegenover levende, sterfelijke mensen.

Ook vandaag de dag is de legende van de wili's (en zijn varianten daarop) nog een inspiratiebron voor schrijvers en andere kunstenaars. Ze lijken zelfs op te duiken in een aantal *Harry Potter*-boeken van J.K. Rowling. In *Harry Potter en de vuurbeker* introduceert de Britse schrijver de 'veela' ('glamorgana's' in de Nederlandse vertaling) voor het eerst: "de mooiste vrouwen die Harry ooit gezien had, met een huid die helder glanst als de maan". Met hun uiterlijk en hun dansen hypnotiseren deze 'veela' mannen en dwingen hen tot de meest impulsieve en ridicule acties. "En", zo schrijft Rowling, "als ze ophielden met dansen zouden er vreselijke dingen gebeuren."

*'De arme schepsels zijn niet in staat om vrede in hun graf te rusten.
In hun verstikte harten, in hun levenloze voeten, leeft de liefde voor de dans
voort die ze bij leven niet hebben kunnen bevredigen. Op het middernachtelijk
uur rijzen zij uit hun graven, komen in groepen samen langs de rand van de weg,
en wee de jongeman die hun pad kruist.'*

Tekstfragment afkomstig uit Heinrich Heines *De l'Allemagne*

Afbeelding: *La légende des willis*, een werk van de negentiende-eeuwse Franse schilder Hugues Merle

Floor Eimers en ensemble – *Giselle* (2018)

Semyon Velichko en Jessica Xuan – *Giselle* (2020)

Over de muziek in *Giselle*

LEIDMOTIEVEN ALS MUZIKALE GIDSEN

Leidmotieven, emotionele diepgang en muzikaal vakmanschap: de muziek van *Giselle* leidt het publiek naadloos door het verhaal en is een perfecte aanvulling op de choreografie. De Franse componist Adolphe Adam (1803-1856) componeerde de partituur in slechts drie weken, waarbij hij muzikale vernuftigheden inzette om een romantisch en tragisch verhaal te vertellen.

Adolphe Adam was een componist die zich met veel passie richtte op het componeren van muziek voor theater, met als resultaat een oeuvre dat bestaat uit meer dan tachtig werken voor onder meer opera, ballet en vaudeville. Hoewel *Giselle* vandaag de dag een van de meest geliefde romantische balletten is, stond Adam gedurende zijn leven vooral bekend om de 39 opera's en operettes die hij componeerde en kennen de meeste mensen hem tegenwoordig misschien wel vanwege de wereldberoemde kerstklassieker *O Holy Night* (in het Frans *Cantique de Noël*).

Met zijn veelzijdige muzikale oeuvre en toewijding aan de kunst legde Adam een stevige basis voor zijn meesterwerk *Giselle*. Adam schreef eenvoudige, maar doeltreffende melodieën met simpele harmonieën die direct begrepen werden door de dansers van zijn tijd. Zijn uitgebreide gebruik van leidmotieven in *Giselle* – terugkerende muzikale thema's die geassocieerd worden met personages, objecten of emoties – is ongetwijfeld een factor die heeft bijgedragen aan het succes en de langdurige populariteit van het ballet. Het was niet voor niets dat Pjotr Iljitsj Tsjaikovski inspiratie putte uit het gebruik van leidmotieven in *Giselle* voordat hij tussen 1875 en 1876 begon aan zijn eerste balletcompositie: *Het Zwanenmeer*.

Leidmotieven als emotionele puzzelstukjes

Terwijl het verhaal van *Giselle* zich ontvouwt, brengt de entree van Albrecht in de eerste akte niet alleen het verhaal in beweging, maar introduceert het ook het kenmerkende leidmotief van dit boeiende personage: een dynamisch en opwindend thema. De levendigheid

en vitaliteit van het thema schildert het portret van een avontuurlijke en zelfverzekerde jongeman in de bloei van zijn leven. Het motief wordt vaak geassocieerd met zijn romantische doel en zijn passie voor Giselle, de vrouw op wie hij verliefd wordt. In de muziek zijn crescendo-uitbarstingen en een opzwevend tempo te horen, waardoor de luisteraar de opwinding en vastberadenheid van Albrecht kan voelen.

Bij de introductie van Giselle worden direct twee belangrijke thema's geïntroduceerd. Het eerste wordt gespeeld in een 6/8 maatsoort – een zorgeloos en 'huppelend' ritme dat luisteraars doorgaand associëren met de speelse kindertijd. De onschuld en naïviteit van het thema portretteren Giselle als een kwetsbare jonge vrouw die nog maar net haar jeugdijaren achter de rug heeft. Het tweede thema is het liefdesthema van Giselle en Albrecht, dat klinkt wanneer ze elkaar ontmoeten in de befaamde 'hij houdt van me, hij houdt niet van me'-scène: een zacht thema bestaande uit drie tonen in een vraag-en-antwoord structuur. Giselle stelt in dit motief de vraag of Albrecht oprecht van haar houdt: een tedere melodie die haar kwetsbaarheid weergeeft. Het antwoord op deze vraag komt vanuit Albrecht, en hieruit blijkt zijn passie voor en toewijding aan Giselle. Deze vraag-en-antwoordstructuur symboliseert de wederzijdse aantrekkingskracht tussen de twee hoofdpersonages.

In de tweede akte, na de tragische dood van Giselle, ondergaat Albrechts thema een dramatische verandering. Terwijl hij bloemen naar het graf van Giselle brengt, wordt het thema melancholisch, somber en doordrongen van verdriet en spijt. Deze verandering komt tot uiting in een emotionele solo op de cello in een mineurtoonsoort. Het leidmotief van Giselle blijft in de tweede akte herkenbaar en onveranderd, wat haar onsterfelijkheid en haar onveranderlijke zuiverheid symboliseert. Hoewel Giselle fysiek is gestorven en een willi is geworden, zijn haar geest en haar liefde voor Albrecht nog steeds aanwezig. Dit wordt muzikaal weerspiegeld door het gebruik van haar leidmotief, dat blijft resoneren, zij het met een melancholische en spookachtige kwaliteit die past bij haar bovennatuurlijke aard.

De noodlottige Hilarion

In *Giselle* betreden we het hart van een complexe liefdesdriehoek. Naast de centrale figuren, Giselle en Albrecht, is er nog een derde personage dat zijn stempel drukt op dit romantische drama: Hilarion. Als aanbidder van Giselle voegt hij een extra laag van intrige toe aan het verhaal. Zijn leidmotief in de muziek illustreert zijn standvastigheid en diepgewortelde jaloezie, en belicht de heftige emoties en conflicten die zich ontploegen in zijn streven om Giselle voor zich te winnen, ondanks haar liefde voor Albrecht. Hilarions motief is steeds hoorbaar wanneer hij het toneel betreedt, en toont sterke gelijkenissen met het beroemde noodlotsthema in de *Vijfde Symfonie* van Beethoven: een vette knipoog naar het rampscenario dat de jachtopziener en aanbidder van Giselle in de tweede akte te wachten staat.

Terwijl de muziek in de eerste akte ons in een dorp plaatst tijdens een zonnige dag, versterkt de muziek in de tweede akte de sfeer van de nachtelijke scènes in het bos. In de eerste akte wordt al een voorbode van de aankomende tragedie gegeven wanneer Berthe, de moeder van Giselle, haar waarschuwt voor het onvermijdelijke lot dat haar te wachten staat. De dreigende muziek schildert de aanstaande ramp van haar overlijden en introduceert het thema dat later, in de tweede akte, de spookachtige wili's kenmerkt. Het leidmotief van de wili's wordt gekenmerkt door donkere klanken, die hun bovennatuurlijke aard en de dreiging die ze vormen voor de mannelijke personages weerspiegelen. Het thema wordt voornamelijk uitgedragen door strijkers, die met geweldige beheersing sombere, uitgerekte noten laten klinken, waardoor ze een huiveringwekkende sfeer weten te creëren. Met behulp van tremolo, een techniek waarbij de snaar snel en herhaaldelijk wordt aangeslagen, voegen ze een extra spannende klankdimensie toe.

Betoverende verteller

Het gebruik van leidmotieven in *Giselle* illustreert op meesterlijke wijze hoe muziek de kracht heeft om emoties, personages en verhaallijnen te versterken en verbinden. Adolphe Adams doordachte inzet van deze muzikale thema's creëert een diepgaande en meeslepende ervaring voor het publiek. Elk leidmotief fungeert als een emotioneel referentiepunt dat de kijker door het complexe web van liefde, jaloezie, wraak en vergeving leidt. Het is onder andere dit kunstzinnige gebruik van leidmotieven dat *Giselle* tot een tijdloze en ontroerende klassieker maakt, waarbij de muziek als een betoverende verteller fungeert die het verhaal tot leven brengt.

Stan Schreurs

Timothy van Poucke en ensemble – *Giselle* (2020)

BIOGRAFIEËN

JEAN CORALLI

Choreografie

Jean Coralli Peracini (Parijs, 1779 – 1854) volgde zijn dansopleiding aan de Académie Royale de Danse (de huidige École de Danse van het Ballet de l'Opéra national de Paris) en maakte in 1802 zijn debuut als danser bij de Parijse Opéra. In 1808 werd hij benoemd tot solist van het Balletto del Teatro alla Scala in Milaan.

In 1825 werd Coralli balletmeester van het Théâtre de la Porte-Saint-Martin in Parijs. Hij maakte er tien avondvullende balletten en diverse korte choreografieën, waaronder *Léocadie*, waarin de virtuoze danser Jules Perrot een opvallende rol vertolkte.

Toen balletmeester en choreograaf Jean-Louis Aumer als gevolg van de Franse Revolutie het veld moest ruimen bij de Parijse Opéra, werd Coralli zijn opvolger. Zijn dienstverband zou tot 1850 standhouden en viel samen met de hoogtijdagen van het romantische ballet.

In 1841 begon Coralli met soliste Carlotta Grisi te werken aan zijn beroemde ballet *Giselle*. Hij kreeg hierbij assistentie van Jules Perrot, die de dramaturgie en de choreografie voor titelrolvertolkster Carlotta Grisi op zich nam. Na *Giselle* maakte Coralli onder meer nog het succesvolle ballet *La Péri*, eveneens in samenwerking met Grisi.

JULES PERROT

Choreografie

Fransman Jules-Joseph Perrot (Lyon, 1810 – Paramé, Bretagne, 1892) debuteerde als danser in Parijs. Hij danste vervolgens als eerste solist bij het London's King Theatre en later bij het balletgezelschap van het Théâtre de l'Académie Royale de Musique (de Parijse Opéra), waar hij al gauw grote successen vierde met stersoliste Marie Taglioni. Daarna werkte hij als gastdanser en choreograaf in heel West-Europa.

In Napels ontmoette hij soliste Carlotta Grisi, met wie hij een verhouding kreeg en door Europa tourde. In 1841 werd Grisi geëngageerd door de Parijse Opéra. Hoewel Perrot geen betrekking werd aangeboden, werkte hij nauw samen met Grisi en balletmeester en choreograaf Jean Coralli bij de totstandkoming van *Giselle*. In de credits van het ballet werd zijn bijdrage echter aanvankelijk niet vermeld, omdat Perrot niet op de loonlijst van de Parijse Opéra stond.

Van 1843 tot 1848 was Perrot als balletmeester en choreograaf verbonden aan Her Majesty's Theatre in Londen. Vervolgens vervulde hij dezelfde rol bij La Scala in Milaan en in 1851 werd hij hoofdballetmeester bij het Keizerlijk Theater in Sint-Petersburg. In 1859 keerde hij terug naar Parijs, waar hij docent was bij de Parijse Opéra en in 1876 door Edgar Degas werd vereeuwigd op diens schilderij *La classe de danse*.

MARIUS PETIPA

Choreografie

Marius Petipa (Marseille, 1818 - Goerzof, De Krim, 1910) werd geboren als zoon van een actrice en een balletdanser en maakte als negenjarige zijn dansdebuut in een choreografie van zijn vader. In 1847 vertrok Petipa vanuit Frankrijk naar Rusland, waar hij tot danser en later tot docent van de Keizerlijke Theaters in Sint-Petersburg werd benoemd. Na het grote succes van zijn ballet *De dochter van de Farao* (1862) rees zijn ster: hij werd gepromoveerd tot tweede choreograaf en zeven jaar later tot eerste choreograaf van de Keizerlijke Theaters, een positie die hij bijna veertig jaar lang zou bekleden.

Petipa's verdiensten voor het klassieke ballet kunnen niet hoog genoeg worden geschat: door hem evolueerde de balletkunst tot de vorm die wij nu nog kennen. Alleen al in Rusland maakte hij meer dan 75 balletten en tientallen divertissementen en opera-intermezzo's.

Bekende choreografieën en adaptaties van beroemde klassiekers van zijn hand zijn onder meer *Le Corsaire*, *Don Quichot*, *La Bayadère* en de Tsjaikovski-balletten *The Sleeping Beauty*, *De Notenkraker* en *Het Zwanenmeer*. Ook maakte Petipa drie nieuwe versies van Jean Coralli's en Jules Perrots *Giselle*. De laatste, uit 1887, vormt de basis voor de meeste 'traditionele' *Giselle*-producties die tegenwoordig worden uitgevoerd.

ADOLPHE ADAM

Muziek

Adolphe Adam (Parijs, 1803) studeerde orgel, harmonium en pauken aan het Conservatorium van Parijs – na de nodige onenigheid met zijn vader, die zelf componist, pianist en pianoleraar aan het Conservatorium van Parijs was en aanvankelijk niet wilde dat zijn zoon een muziekcarrière zou nastreven. Net als veel componisten in die tijd, verdiende Adam zijn geld goeddeels met orgelspelen. Daarnaast maakte hij zo'n negentig, veelal lichtvoetige werken, variërend van opera's en operettes (39 in aantal) tot vaudevilles, cantates en balletten. Zeker in de eerste helft van de negentiende eeuw was Adam een van de meest succesvolle theatercomponisten van Frankrijk, en hij reisde van Parijs naar Sint-Petersburg, Berlijn en Londen om premières bij te wonen en te dirigeren. Zijn bekendste werken zijn de balletten *Giselle* (1841) en *Le Corsaire* (1856).

In 1847 opende de inmiddels vermogende Adam het vierde operahuis van Parijs, het Théâtre National. Het was zeer succesvol maar moest in het revolutiejaar 1848 alweer sluiten, hetgeen Adam ruïneerde. Hierna werkte hij enige tijd als journalist en docent compositie aan het Conservatorium van Parijs, en pakte daarna het componeren weer op. *Le Corsaire* was zijn laatste werk. Hij overleed in Parijs op 52-jarige leeftijd.

RACHEL BEAUJEAN

Productie en additionele choreografie

Rachel Beaujean (Helmond, 1959) is al sinds 1977 verbonden aan Het Nationale Ballet. Na haar opleiding aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag werd ze als danseres aangenomen bij het gezelschap. In 1981 werd ze, na haar uitvoering van het door Hans van Manen voor haar en Clint Farha gemaakte *Sarcasmen*, bevorderd tot tweede solist. Na precies twintig jaar nam ze afscheid van het danspodium met ditzelfde ballet. Aansluitend werd ze tot balletmeester van Het Nationale Ballet benoemd. In 2003 werd ze hoofd van de artistieke staf en sinds 2017 is Beaujean adjunct-artistiek directeur van het gezelschap. In datzelfde jaar werd ze, bij de viering van haar veertigjarig jubileum, benoemd tot Officier In de Orde van Oranje-Nassau.

Als danseres maakte Beaujean vooral naam met haar vertolkingen van balletten van Hans van Manen; ze was gedurende vele jaren zijn voornaamste muze. Ook was ze veelvuldig te zien in werken van Rudi van Dantzig, Toer van Schayk en George Balanchine en danste ze opvallende rollen in choreografieën van onder anderen William Forsythe, Martha Graham en Edouard Lock. In het klassieke repertoire onderscheidde ze zich met haar vertolkingen van onder meer de rol van Myrtha in *Giselle* en die van de Seringenfee in *The Sleeping Beauty*.

In de afgelopen jaren maakte Beaujean diverse bewerkingen van belangrijke negentiende-eeuwse producties voor Het Nationale Ballet. Zo creëerde ze, naast deze hernieuwde interpretatie van *Giselle* (samen met Ricardo Bustamante), een eigen versie van *Les Sylphides*, een sprankelende nieuwe productie van *Paquita* en, in 2022, een heel nieuwe, alom bejubelde versie van *Raymonda*, het laatste grote meesterwerk van Marius Petipa.

Voor haar verdiensten als danseres werd Beaujean in 1993 onderscheiden met de Gouden Theaterdansprijs van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties en in 1995 met de Prijs van Verdienste van Dansersfonds '79. In 2022 droeg het Dansersfonds zijn jaarlijkse Nederlands Balletgala aan haar op, om haar te eren voor haar *Raymonda*-productie.

Beaujean was voorheen bestuurslid van de Nederlandse Dansdagen, Stichting Hans van Manen en Stichting Toer van Schayk. Als directeur van de Hans van Manen Foundation coördineert en organiseert ze tegenwoordig alle instuderingen van Van Manens choreografieën bij internationale gezelschappen en een deel daarvan neemt ze zelf voor haar rekening.

RICARDO BUSTAMANTE

Productie en additionele choreografie

Ricardo Bustamante (Medellín, Colombia, 1962) studeerde aan de Academia de Ballet de Medellín en begon zijn professionele danscarrière in 1978 bij het Ballet de Caracas in Venezuela. Twee jaar later ontving hij een beurs om verder te studeren aan de San Francisco Ballet School en na zes maanden scholing werd hij als élève aangenomen bij het San Francisco Ballet. Daar werkte hij zich in drie jaar op tot eerste solist en vertolkte hij solistische rollen in werken van onder anderen Maurice Béjart, George Balanchine, Eliot Feld, Jiří Kylián en Jerome Robbins.

In 1985 maakte hij op uitnodiging van Mikhail Baryshnikov de overstap naar het American Ballet Theatre, waar hij in 1987 tot tweede solist en in 1989 tot eerste solist werd benoemd. Bij dit gezelschap vertolkte Bustamante hoofdrollen in alle grote klassieke balletten en trad hij op met beroemde partners als Alexandra Ferri, Carla Fracci en Jekaterina Maximova. Hij werkte er met belangrijke choreografen als Sir Kenneth McMillan, Antony Tudor, Agnes DeMille, Twyla Tharp, Martha Graham, Jerome Robbins, Karole Armitage en Natalia Makarova, en was te zien in choreografieën van onder meer Karole Armitage, George Balanchine, Twyla Tharp, Clark Tipet en Antony Tudor. Daarnaast danste Bustamante als gastsolist bij onder meer het Balletto del Teatro

alla Scala in Milaan, Scottish Ballet, Opernballett der Deutschen Oper Berlin en het Pacific Northwest Ballet. In 1988 toerde hij met een door Rudolf Nureyev samengestelde groep door Amerika en Europa en in 1990 nodigde ballerina Carla Fracci hem uit om haar partner te zijn in *Giselle* in een serie voorstellingen in Verona. Hij trad daar ook op in *The Angels and the Peri* van Derek Deane, eveneens met Fracci als partner.

In 1994 werd Bustamante benoemd tot docent aan de San Francisco Ballet School, waarvoor hij in de jaren daarna ook diverse choreografieën maakte. Vier jaar later werd hij artistiek directeur van het Ballet Teatro Colón in Buenos Aires en in de periode 2000-2003 leidde hij het Ballet de Santiago de Chile, waarvoor hij ook succesvolle eigen versies van *De Notenkraker* en *Le Corsaire* maakte. In 2004 keerde Bustamante terug naar het San Francisco Ballet, waar hij gedurende vijf jaar balletmeester was, in 2009 werd benoemd tot assistent van de artistiek directeur en tegenwoordig hoofd van de artistieke staf is. Bustamante heeft bij dit gezelschap een groot aantal klassieke balletten ingestudeerd alsook werken van onder anderen George Balanchine, William Forsythe, Hans van Manen en Jerome Robbins.

TOER VAN SCHAYK

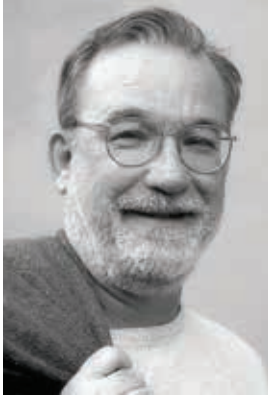
Decor- en kostuumontwerp

Toer van Schayk (Amsterdam, 1936) kreeg zijn eerste balletlessen van Iraïl Gadeskov en werd verder opgeleid door Sonia Gaskell. Van 1955 tot 1959 was hij verbonden aan Gaskells Nederlands Ballet, maar hij onderbrak zijn dansloopbaan om zijn opleiding tot beeldhouwer aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag te voltooien.

In 1965 keerde Toer van Schayk terug naar het dansvak. Hij werd geëngageerd door het – inmiddels opgerichte – Nationale Ballet, waar hij dankzij zijn expressieve en indringende vertolkingen een geliefd solist werd. Een van zijn meest geprezen rollen was die van de Jongeman in Rudi van Dantzig's ballet *Monument voor een gestorven jongen* (1965). In 1971 debuteerde Van Schayk, op aandringen van Van Dantzig, als choreograaf met *Onvoltooid verleden tijd*. In totaal maakte hij sindsdien meer dan vijftig werken, waarvan er diverse ook door buitenlandse groepen worden uitgevoerd. Tot zijn bekendste choreografieën behoren *Voor, tijdens en na het feest*, *Life* (i.s.m. Van Dantzig), *Landschap*, *7e Symfonie*, *Requiem* en *Notenkraker & Muizenkoning* (i.s.m. Wayne Eagling). In 1999 creëerde hij tevens de choreografie voor de musical *Elisabeth* van producent Joop van den Ende.

Van Schayk geniet ook grote bekendheid als beeldend kunstenaar. Zijn vrije werk omvat onder meer beeldhouwwerken en schilderijen, die op solotentoonstellingen in Amsterdam, Athene, Londen en New York te zien waren. Daarnaast is hij een van de opmerkelijkste Nederlandse decor- en kostuumontwerpers. Behalve voor zijn eigen balletten creëerde hij voor vrijwel alle balletten van Van Dantzig de decors en kostuums. Tevens maakte hij in 2003 bij het Engelse Royal Ballet de ontwerpen voor een nieuwe productie van Sir Frederick Ashtons *Cinderella*, die in 2010 ook door het Pools Nationale Ballet op het repertoire werd genomen. Hoewel Van Schayk in 2011 met pensioen ging, is hij nog volop actief. In september 2021 ging zijn meest recente choreografie, *Lucifer Studies*, in première in het Nationale Ballet-programma *TOER*. Verder studeert hij bij Het Nationale Ballet nog steeds zijn eerdere balletten in, en voert de supervisie over zijn ontwerpen.

Tijdens de première van het programma *Hollandse Meesters* in 2016 werd Van Schayk bevorderd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. In 2012 werd hij onderscheiden met zowel de Zilveren Penning van de stad Amsterdam als met de Benoisi de la Danse Life Time Achievement Award.

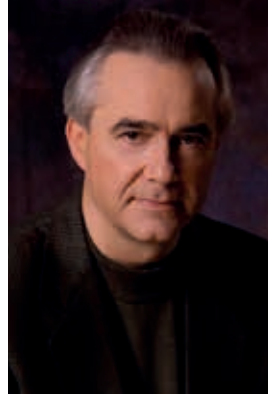

JAMES F. INGALLS

Lichtontwerp

De Amerikaanse lichtontwerper James F. Ingalls maakt lichtontwerpen voor zowel ballet en moderne dans als theater, symfonieconcerten en opera. Hij is een graag geziene gast bij Nationale Opera & Ballet en verzorgde hier de lichtontwerpen voor onder andere de opera's *Only the Sound Remains*, *La Clemenza di Tito*, *Girls of the Golden West* en *Nixon in China*, de muziektheatervoorstelling *Perle Noire*, de avondvullende balletten *Coppelia*, *Giselle* en *Don Quichot*, en verschillende werken van het Nationale Balletprogramma *Present/s*. Daarnaast maakte hij diverse lichtontwerpen voor de Paul Taylor Dance Company, de Mark Morris Dance Group en de non-profit dansacademie The Wooden Floor. Ook werkt hij al vele jaren samen met theaterregisseur Garry Hynes en operaregisseur Peter Sellars.

Recentelijk verzorgde Ingalls de lichtontwerpen voor *TWYLA NOW* bij het New York City Center, een nieuwe productie van George Balanchines *Firebird* voor Miami City Ballet, *The Sleeping Beauty* van Alexei Ratmansky voor het American Ballet Theatre en het Balletto del Teatro alla Scala, de twaalf wereldpremières die het San Francisco Ballet presenteerde in hun programma *Unbound* en voor Rachel Beaujeans nieuwe productie van *Raymonda* voor Het Nationale Ballet.

ERMANNO FLORIO

Dirigent

De Canadees-Italiaanse dirigent Ermanno Florio (1954, Carapelle, Italië) studeerde directie aan de Universiteit van Toronto (Canada) en vervolgde zijn opleiding aan de beroemde Toho Gakuen Muziekschool in Japan, en bij Franco Ferrara en Sergiu Celibidache. Sinds 1977 werkt Florio als dirigent van symfonische muziek, opera en ballet. Hij heeft een groot aantal opera's en balletten gedirigeerd bij vrijwel alle grote operahuizen en theaters, waaronder het Teatro alla Scala (Milaan), The Royal Opera House (Londen), de Opéra Bastille (Parijs), The Metropolitan Opera (New York) en The Kennedy Center (Washington).

Van 1985 tot 1990 was Florio als dirigent/muzikaal leider verbonden aan The National Ballet of Canada. In 1992 volgde zijn aanstelling tot muzikaal directeur van het Houston Ballet, en van 1998 tot 2001 was hij als muzikaal leider verbonden aan American Ballet Theatre. Sinds 2004 is hij muzikaal leider van het Houston Ballet. Daarnaast was hij van 2004 tot 2013 hoofd van de muzikale staf van Het Nationale Ballet en dirigeerde hij een groot aantal producties bij het gezelschap, waaronder vrijwel alle avondvullende klassiek-romantische balletten. Sinds 2013 is hij als vaste gastdirigent aan Het Nationale Ballet verbonden.

Timothy van Poucke en Salome Leverashvili – repetitie *Giselle* (2023)

Jacopo Tissi en Olga Smirnova – repetitie *Giselle* (2023)

SOLISTEN

OLGA SMIRNOVA - Giselle

Olga Smirnova studeerde aan de Vaganova Balletacademie in haar geboortestad Sint-Petersburg. Aansluitend werd ze, in 2011, als tweede solist aangenomen bij het Bolsjoj Ballet in Moskou, waar ze in 2016 promoveerde tot prima ballerina. Als gastsolist trad Olga veelvuldig in en buiten Europa op. Ze won diverse belangrijke dansprijzen, waaronder de 'Danser van het jaar'-onderscheiding van de Premio Positano Léonide Massine en de Prix Benois de la Danse in de categorie 'Beste vrouwelijke danser'. In 2022 trad Olga als eerste solist in dienst van Het Nationale Ballet en werd ze door *Dance Europe* uitgeroepen tot 'Dancer of the Year 2022'.

MAIA MAKHATELI - Giselle

Maia Makhateli (Tbilisi, Georgië) begon haar dansopleiding aan de Vakhtang Chabukiani Staatsballetschool in haar geboortestad en vervolgde deze in 2002 bij de privé-balletschool van German en Valentina Zamuel in het Amerikaanse Colorado Springs. Daarna danste ze vier jaar bij het Colorado Ballet. In 2006 maakte ze de overstap naar het Birmingham Royal Ballet en in 2007 werd ze als grand sujet aangenomen bij Het Nationale Ballet, waar ze in 2009 werd bevorderd tot tweede solist en een jaar later tot eerste solist. Maia is een internationaal veelgevraagde gastsolist en won diverse prijzen, waaronder, in 2020, de Dancer of the Year Award van *Dance Europe*.

ANNA OL - Giselle

Anna Ol (Krasnojarsk, Rusland) is sinds 2015 als eerste solist verbonden aan Het Nationale Ballet. Op haar tiende begon ze haar balletopleiding in het Siberische Krasnojarsk en in 2003 werd ze aangenomen bij het Staatsballet van Siberië. Sindsdien danste ze bij diverse Russische gezelschappen, waaronder de Staatsopera van Tatarstan, het Michailovski Theater en het Stanislavski en Nemirovitsj-Dantsjenko Academisch Muziektheater, en groeide ze uit tot een veelgevraagd gastsolist. In 2018 ontving Anna zowel de Dancer of the Year Award van *Dance Europe* als de Miss Virtuosity Award van het Sint-Petersburgse Dance Open Ballet Festival.

QIAN LIU - Giselle

Qian Liu (Henan, China) studeerde aan de Liaoning Ballet School in Shenyang. Van 2006 tot 2012 danste ze bij het Liaoning Ballet, waar ze, in de rang van eerste solist, een groot aantal hoofdrollen vertolkte. In 2012 startte ze haar carrière bij Het Nationale Ballet als lid van het corps de ballet. Daarna volgden al snel diverse promoties en in 2016 werd ze benoemd tot eerste solist. Qian won eerste prijzen bij belangrijke balletcompetities in China, Japan en Zuid-Korea. Het Britse danstijdschrift *Dance Europe* nomineerde haar in 2020 voor de Dancer of the Year Award.

ANNA TSYGANKOVA - Giselle

Anna Tsygankova (Novosibirsk, Rusland) is opgeleid aan de balletacademie in Novosibirsk. Voordat ze in 2007 naar Nederland kwam, danste ze zes jaar lang bij het Bolsjoj Ballet in Moskou, om haar carrière daarna te vervolgen bij het Hongaars Nationaal Ballet, waar ze alle hoofdrollen in het klassieke repertoire vertolkte. Tegenwoordig is Anna een internationaal veelgevraagde gastsolist. Ook won ze een groot aantal prijzen. Zo riep *Dance Europe* haar in 2017 uit tot Dancer of the Year en won ze in 2016 zowel de Zwaan voor 'Meest indrukwekkende dansprestatie' (voor *Mata Hari*) als de Miss Expressivity Award van het Dance Open Ballet Festival in Sint-Petersburg.

RIHO SAKAMOTO - Giselle

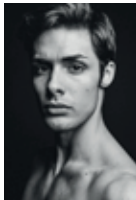
Riho Sakamoto (Osaka, Japan) begon op vierjarige leeftijd met balletlessen in haar geboortestad. Op tienjarige leeftijd vervolgde ze haar opleiding aan de Kirov Academy of Ballet in Washington D.C. en nog tijdens haar opleiding won ze een gouden medaille tijdens de finale van de Youth America Grand Prix in New York. In 2014 werd ze aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. Al een jaar later maakte ze de overstap naar Het Nationale Ballet, in de rang van élève. Vervolgens werd ze jaarlijks bevorderd, waarna in 2021 haar benoeming tot eerste solist volgde, meteen na haar debuut als Clara in *Notenkraker & Muizenkoning*.

JESSICA XUAN - Giselle

Jessica Xuan (Beijing, China) verhuisde op vijfjarige leeftijd van China naar Japan en volgde haar balletopleiding aan Canada's National Ballet School in Toronto en aan de Nationale Balletacademie in Amsterdam. In 2013 behoorde ze tot de eerste lichte dansers van de Junior Company van Het Nationale Ballet. Een jaar later maakte ze, in de rang van élève, de overstap naar Het Nationale Ballet en in de jaren daarna volgden diverse promoties. Direct na haar debuut in de titelrol van *Giselle*, in 2020, benoemde artistiek directeur Ted Brandsen haar tot eerste solist. In 2018 won Jessica goud tijdens de beroemde Internationale Balletcompetitie in Varna, Bulgarije.

SALOME LEVERASHVILI - Giselle

Salome Leverashvili (Tbilisi, Georgië) studeerde aan de Vakhtang Chabukiani Staatsballetschool in haar geboortestad. Al op haar zestiende danste ze bij het Staatsballet van Georgië een half-solistenrol in Balanchines *Symphony in C*. In 2016 werd ze, meteen na haar afstuderen, aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet, op voorspraak van eerste solist Maia Makhateli. In 2017 maakte Salome, in de rang van élève, de overstap naar Het Nationale Ballet en elk jaar daarna volgde een nieuwe promotie. In 2021 werd ze, op 23-jarige leeftijd, bevorderd tot tweede solist. Salome won diverse prijzen, waaronder, in 2022, de Alexandra Radius Prijs.

JACOPO TISSI - Graaf Albrecht

Jacopo Tissi (Landriano, Italië) volgde zijn dansopleiding aan de Accademia del Teatro alla Scala in Milaan. Nadat hij zijn studie in 2014 cum laude afrondde, werd hij aangenomen bij het Wiener Staatsballett. Het jaar daarop keerde hij terug naar Italië, waar hij toetrad tot het Balletto del Teatro alla Scala. Al na enkele maanden debuteerde hij hier als de prins in *The Sleeping Beauty*, aan de zijde van internationaal sterballerina Svetlana Zakharova. In 2017 maakte hij de overstap naar het Bolsjoj Ballet, waar hij kort daarna tot 'first soloist' werd bevorderd. Jacopo heeft diverse belangrijke prijzen op zijn naam staan en is sinds oktober 2023 als eerste solist verbonden aan Het Nationale Ballet.

VICTOR CAIXETA - Graaf Albrecht

Victor Caixeta (Uberlândia, Brazilië) studeerde aan de Staatliche Ballettschule Berlin. In 2017 nam hij – nog tijdens zijn opleiding – deel aan de prestigieuze Internationale Balletcompetitie in Moskou, waar Joeri Fateev, artistiek directeur van het Marijinski Ballet in Sint-Petersburg, hem een contract aanbood. Al snel danste Victor hoofdrollen bij het gezelschap en in 2019 werd hij er tot 'soloist' benoemd. In maart 2022 maakte hij, als tweede solist, de overstap naar Het Nationale Ballet en in april 2023 volgde zijn promotie tot eerste solist. Victor won diverse prijzen, waaronder een derde prijs tijdens de (hierboven genoemde) balletcompetitie in Moskou en eerste prijzen tijdens de Tanzolymp in Berlijn en de European Ballet Grand Prix in Wenen.

YOUNG GYU CHOI - Graaf Albrecht

Young Gyu Choi (Suncheon, Zuid-Korea) kwam in 2011 als lid van het corps de ballet in dienst van Het Nationale Ballet. In 2013 werd hij eerst benoemd tot coryphée en later in hetzelfde jaar tot tweede solist. In 2016 volgde zijn promotie tot eerste solist. Young studeerde aan het National Institute for the Gifted in Arts en de Sun Hwa Arts School in Korea en de Tanz Akademie in Zürich. Hij heeft inmiddels een indrukwekkend aantal prijzen op zijn naam staan. Zo won hij in 2022 de Zwaan voor 'Meest indrukwekkende dansprestatie' voor zijn rol in Toer van Schayks *7e Symfonie*. Ook treedt hij veelvuldig op als gastsolist bij toonaangevende internationale gezelschappen.

SEMYON VELICHKO - Graaf Albrecht

Semyon Velichko (Novosibirsk, Rusland) studeerde aan het Staats Choreografisch College in zijn geboortestad en danste aansluitend bij het Novosibirsk Academisch Opera en Ballet Theater en vanaf 2011 bij het Stanislavski en Nemirovitsj-Dantsjenko Academisch Muziektheater in Moskou. In 2015 trad hij als tweede solist toe tot Het Nationale Ballet, waar hij in 2020 werd bevorderd tot eerste solist, na zijn opvallende debuut als Graaf Albrecht in *Giselle*. Semyon heeft inmiddels een groot aantal hoofdrollen op zijn naam staan en trad als gastsolist op tijdens diverse internationale balletgala's.

GIORGI POTSKHISHVILI - Graaf Albrecht / Hilarion

Giorgi Potskhishvili (Tbilisi, Georgië) is oorspronkelijk – in de voetsporen van zijn ouders en grootvader – opgeleid in Georgische volksdansen. Hij studeerde aan de Vakhtang Chabukiani Staatsballetschool in zijn geboortestad en vanaf 2018 aan de Nationale Balletacademie. In 2020 werd hij aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. Al na een jaar trad hij als élève toe tot Het Nationale Ballet, waar hij in 2022 werd bevorderd tot coryphée – waarmee hij de rang van corps de ballet oversloeg – en later datzelfde jaar tot grand sujet. In 2022 danste hij zijn eerste hoofdrol als Abd al-Rahman in *Raymonda*. In april 2023 werd hij, na zijn debuut als Prins Siegfried in *Het Zwanenmeer*, gepromoveerd tot tweede solist en recent ontving hij de Alexandra Radius Prijs.

CONSTANTINE ALLEN - Graaf Albrecht

Constantine Allen (Indianapolis, Verenigde Staten) begon zijn balletopleiding in Honolulu, Hawaï, waar hij kort voor zijn eerste verjaardag naartoe verhuisde. In 2007 won hij tijdens de Youth American Grand Prix-finales in New York een bronzen medaille en een studiebeurs voor de Kirov Ballet Academy in Washington. Vanaf 2010 vervolgde hij zijn studie aan de John Cranko Schule in Stuttgart, om na twee jaar toe te treden tot het corps de ballet van het Stuttgarter Ballett. Zes maanden later al werd hij er bevorderd tot tweede solist en in 2013 tot eerste solist. In 2017 verliet hij Stuttgart om als free-lancer bij diverse gezelschappen te dansen. In 2018 kwam hij als eerste solist in dienst van Het Nationale Ballet.

DAVI RAMOS - Graaf Albrecht

Davi Ramos (Rio de Janeiro, Brazilië) begon op zijn dertiende met balletlessen bij een lokale dansschool in Rio de Janeiro. Al een jaar later, in 2015, bereikte hij de finale van de Youth America Grand Prix en in 2016 de halve finale van de Prix de Lausanne, wat hem een beurs opleverde voor The Royal Ballet School in Londen. In 2019 werd Davi aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. Het jaar daarop maakte hij, in de rang van élève, de overstap naar Het Nationale Ballet, waarna hij elk jaar werd bevorderd en ondertussen diverse hoofd- en solorollen vertolkte. Met ingang van seizoen 2023/2024 is Davi benoemd tot grand sujet.

TIMOTHY VAN POUCKE - Graaf Albrecht / Hilarion

Timothy van Poucke (Woerden, Nederland) studeerde aan de Nationale Ballet-academie. In 2016 werd hij aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet, om een jaar later al de overstap te maken naar Het Nationale Ballet in de rang van élève. In de daaropvolgende jaren is hij steeds gepromoveerd naar een hogere rang. In 2021, na zijn opvallende optredens in Wubkje Kuindersma's *Echoes of Tomorrow* en Hans van Manens *Sarcasmen*, bevorderde artistiek directeur Ted Brandsen hem, op 23-jarige leeftijd, tot tweede solist. Timothy is winnaar van de Aanmoedigingsprijs van Dansersfonds '79 (2017) en de Alexandra Radius Prijs (2018). In 2021 nomineerde *Dance Europe* hem voor de Dancer of The Year Award.

SHO YAMADA - Hilarion

Sho Yamada (Ibaraki, Japan) volgde zijn dansopleiding in Japan en aan de Académie Princesse Grace in Monte Carlo. Hij won diverse prijzen tijdens balletcompetities in Japan en de Verenigde Staten, waaronder een eerste prijs tijdens de Youth America Grand Prix-voorrondes in Japan in 2012. In 2017 werd hij in het Britse *Dance Europe* uitgeroepen tot een 'New Name To Watch'. Sho kwam in 2013 in dienst van de Junior Company van Het Nationale Ballet en trad een jaar later als élève toe tot Het Nationale Ballet. Hierna volgden diverse promoties en in 2019 werd hij, na het vertolken van diverse solorollen, benoemd tot tweede solist.

SEM SJOUKE - Hilarion

Sem Sjouke (Haarlem, Nederland) – zoon van voormalig Nationale Ballet-danser Rob Sjouke – begon zijn balletopleiding aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. In 2011 behaalde hij de finale van de Prix de Lausanne. Aansluitend was hij gedurende twee jaar verbonden aan de Studio Company (het juniorengeselschap) van het American Ballet Theatre, waarna hij in 2013 toetrad tot het corps de ballet van Het Nationale Ballet. In 2016 werd hij bevorderd tot coryphée en in 2019 volgde zijn promotie tot grand sujet. Sem danste talloze solorollen in zowel het klassieke als eigentijdse repertoire, waaronder de rol van Hilarion in *Giselle* en de rol van Alexander in *Het Zwanenmeer*.

BELA ERLANDSON - Hilarion

Bela Erlandson (Eureka, Verenigde Staten) studeerde aan het Maple Conservatory of Dance en de Dmitri Kulev Classical Ballet Academy – beide in Californië – en vervolgde zijn opleiding aan The HARID Conservatory in Florida. Tijdens zijn studie in Florida ontving Bela de Rudolf Nureyev Award en in 2018 won hij de regionale voorronde van de Youth America Grand Prix in Dallas. Datzelfde jaar werd hij aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. In 2020 stroomde hij als élève door naar Het Nationale Ballet en sinds 2021 danst hij in het corps de ballet van het gezelschap.

DINGKAI BAI - Hilarion

Dingkai Bai (Heilongjiang, China) volgde zijn balletopleiding aan de Shanghai Dance School en studeerde vervolgens verder aan de Royal Ballet School in Londen. Hij nam deel aan diverse wedstrijden, zoals de Shanghai International Competition, waar hij in 2016 de derde plaats behaalde. In datzelfde jaar won Dingkai de Prix de Lausanne en in 2017 en 2019 trad hij op tijdens de opening van de Beijing International Ballet and Choreography Competition. In 2018 begon Dingkai bij de Junior Company van Het Nationale Ballet, waarna hij in 2019 tot het gezelschap toetrad als élève. Sinds 2020 danst hij in het corps de ballet.

KOYO YAMAMOTO - Hilarion

Koyo Yamamoto (Tokio, Japan) begon met dansen toen hij vijf jaar oud was. Hij volgde zijn opleiding aan de Acri-Horimoto Balletacademie in Japan, tot hij op zestienjarige leeftijd werd aangenomen op de Tanz Akademie in Zürich. Drie jaar later studeerde hij hier af, waarna hij in 2020 werd aangenomen bij de Junior Company van Het Nationale Ballet. In 2022 trad hij als élève toe tot Het Nationale Ballet en een jaar later stroomde hij door naar het corps de ballet. Tijdens zijn studie behaalde Koyo de vierde plaats bij de Prix de Lausanne en de eerste plaats bij de internationale balletcompetitie in Tallinn.

KARAKTERDANSERS

JANE LORD - Berthe, Giselles moeder

De Amerikaanse Jane Lord studeerde aan Canada's National Ballet School en trad in 1979 in dienst van Het Nationale Ballet. In 1984 werd ze bevorderd tot tweede solist en in 1990 tot eerste solist. Lord won diverse prijzen, waaronder de Gouden Theaterdansprijs van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, de Duval-Leroy Oeuvreprijs en de Prijs van Verdienste van Stichting Dansersfonds '79. Na het beëindigen van haar danscarrière gaf ze les bij toonaangevende dansopleidingen in heel Nederland. Sinds 2011 is Lord werkzaam bij de Nationale Balletacademie. Bij Het Nationale Ballet vertolkt ze sinds 2017 regelmatig karakterrollen.

AMANDA BECK - Berthe, Giselles moeder

De Britse Amanda Beck volgde haar dansopleiding aan de Royal Ballet School in Londen en trad aansluitend in dienst van The Royal Ballet. In 1979 maakte ze de overstap naar Het Nationale Ballet, waar ze in 1984 werd bevorderd tot tweede solist. Na haar afscheid van het danspodium, in 1990, begon ze een carrière als docent. Sinds 2000 is ze als docent klassiek ballet verbonden aan de Nationale Balletacademie. Ze gaf les aan alle jaarniveaus en is sinds 2016 tevens coördinator van de vooropleiding. Daarnaast is Amanda regelmatig als karakterdanser te zien in producties van Het Nationale Ballet.

NADINE DROUIN - Bathilde, verloofde Albrecht

De Canadese Nadine Drouin volgde haar dansopleiding aan Canada's National Ballet School en danste bij The National Ballet of Canada voor ze in 2014 toetrad tot het corps de ballet van Het Nationale Ballet. Sinds het beëindigen van haar professionele danscarrière in 2021 studeert Nadine ergotherapie aan de Hogeschool voor Amsterdam en daarnaast vertolkt ze regelmatig karakterrollen bij Het Nationale Ballet.

NICOLAS RAPAIC - Hertog van Koerland

Fransman Nicolas Rapaic volgde zijn balletopleiding aan l'École de Danse de l'Opéra national de Paris en l'École du Conservatoire de Musique et de Danse. Aansluitend danste hij bij het Jeune Ballet de France en Les Ballets de Monte-Carlo. Van 1992 tot 2008 was hij verbonden aan Het Nationale Ballet, waar hij in 2000 werd bevorderd tot tweede solist en bovendien diverse workshopchoreografieën maakte. Sinds 2008 is Nicolas freelance balletdocent en werkte hij als zodanig voor onder meer Codarts, Amsterdam Dance Centre en jeugd dansgezelschap De Stille. Daarnaast vertolkt hij regelmatig karakterrollen bij het gezelschap.

ALAN LAND - Hertog van Koerland

Amerikaan Alan Land studeerde aan Canada's National Ballet School in Toronto en trad in 1979 in dienst van Het Nationale Ballet, waar hij in 1987 werd benoemd tot eerste solist. In 1995, het jaar waarin hij afscheid van het danspodium nam, werd hij voor zijn verdiensten als danser onderscheiden met de Gouden Theaterdansprijs van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD). In datzelfde jaar werd hij benoemd tot assistent artistiek directeur van het Fins Nationaal Ballet. Land is een veelgevraagd gastdocent bij gezelschappen over de hele wereld. In 2003 keerde hij terug bij Het Nationale Ballet, in de functie van balletmeester. Daarnaast vertolkt hij zo nu en dan karakterrollen bij het gezelschap.

TABLEAU DE LA TROUPE

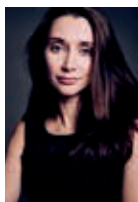
EERSTE SOLISTEN

Qian Liu

Maia Makhтели

Anna Ol

Riho Sakamoto

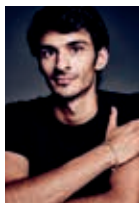
Olga Smirnova

Anna Tsygankova

Jessica Xuan

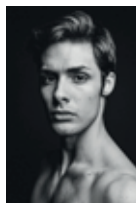
Constantine
Allen

Victor Caixeta

Young Gyu Choi

Jacopo Tissi

Semyon Velichko

Van alle eerste en tweede solisten vindt u uitgebreide biografieën
op operaballet.nl/dansers

TWEEDE SOLISTEN

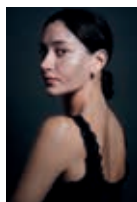
Naira Agvanean

Maria Chugai

Floor Eimers

Salome
Leverashvili

Jingjing Mao

Elisabeth Tonev

Nina Tonoli

Yuanyuan Zhang

Joseph
MassarelliGiorgi
PotskhishviliTimothy van
Poucke

Edo Wijnen

Sho Yamada

GRAND SUJETS

Erica Horwood

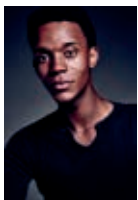
Chloë Réveillon

Connie Vowles

Davi Ramos

Daniel Robert
Silva

Sem Sjouke

Jan Spunda

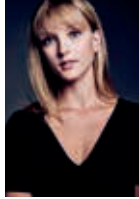
CORYPHÉES

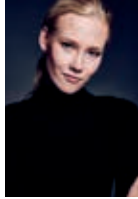
Luiza Bertho

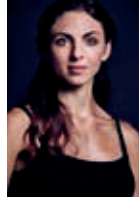
Nancy Burer

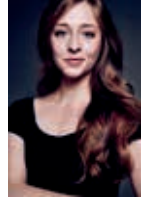
Khayla
Fitzpatrick

Kira Hilli

Arianna Maldini

Alexandria Marx

Dingkai Bai

Nathan Brhane

Rémy Catalan

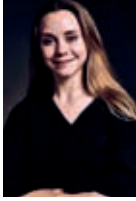

Conor Walmsley

CORPS DE BALLET

Koko Bamford

Mila Nicolussi
Caviglia

Liza Gorbachova

Beatriz Kuperus

Emma Mardegan

Inés Marroquín

Catarina Pires

Sebía Plantefève-
Castryck

Sandra Quintyn

Laura Rosillo

Yvonne
SlingerlandAntonina
Tchirpanlieva

Claire Tjoe-Fat

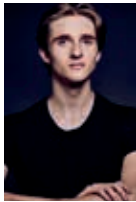
Lore Zonderman

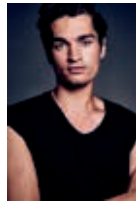
Sander Baaij

Bela Erlandson

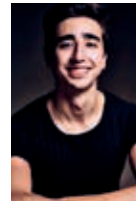
Leo Hepler

Manu Kumar

Fabio Rinieri

Guillermo Torrijos

Rafael Valdez

Koyo Yamamoto

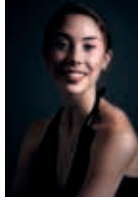
ÉLÈVES

Lily Carbone

Victoria
Glazunova

Nicola Jones

Skya Powney

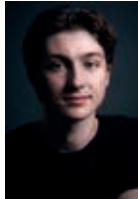
Louisella Vogt

Luca Abdel-Nour

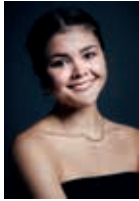
Gabriel Rajah

Sven de Wilde

JUNIOR COMPANY

TWEEDEJAARS

Poppi Eccleston

Polina
Loshchylina

Carolina
Ribaldone

Bo-Ann Zehl

Robin Park

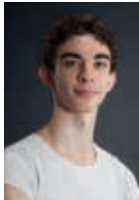

Soshi Suzuki

Francesco
Venturi

EERSTEJAARS

Vincent Fell

Zonder foto: Ella Kolpakov, Frédérique Meewis, Ana Luísa Negrão,
Sangwon Park, Hà Nhi Trân, Aafke Wolles, Alexander Álvarez,
Patrik Benák, Vincent Vivet

Scan de QR-code voor de biografieën van alle dansers van Het Nationale Ballet

dansers: Catarina Pires, Guillermo Torrijos - fotograaf: Alim Kafira

Junior

Company

De Junior Company van Het Nationale Ballet slaat een brug tussen opleiding en beroepspraktijk en biedt jong danstalent een uitgelezen kans om zich voor te bereiden op een professionele carrière.

Trotse hoofdsponsor van de Junior Company van Het Nationale Ballet

HET BALLETORKEST

Het Balletorkest beweegt de dans. Sinds de oprichting in 1965 is het orkest de trotse muzikale partner van Het Nationale Ballet en Nederlands Dans Theater.

In iedere voorstelling is het orkest op zoek naar inspirerende synergie tussen muziek en dans, om zo een betoverende ervaring te bieden voor het publiek. Van traditionele balletten tot moderne dans, van muziekeducatie tot talentontwikkeling. Zo profileert Het Balletorkest – met Matthew Rowe als chef-dirigent – zich als hét orkest voor de dans in Nederland.

Naast de voorstellingen met Het Nationale Ballet en Nederlands Dans Theater onderhoudt Het Balletorkest een lange traditie van innovatieve – en prijswinnende – familievoorstellingen. Zo werd *Creatures*, in samenwerking met ISH Dance Collective, bekroond met de internationale Young Audiences Music Award, en won de voorstelling *Hans & Grietje*, in samenwerking met Orkater, diverse Musical Awards. In deze producties spelen de musici uit het hoofd, zonder dirigent en in kostuums, zodat ze een vanzelfsprekend onderdeel vormen van de voorstelling. In 2022 werd deze traditie voortgezet met de voorstelling *Belle en het Beest*.

MATTHEW ROWE

Muzikaal leider en chef-dirigent

Matthew Rowe maakte zijn debuut bij Het Nationale Ballet in 2004 en bekleedt sinds 2013 de dubbelfunctie van muzikaal leider van Het Nationale Ballet en chef-dirigent van Het Balletorkest. Rowe is een uitzonderlijk veelzijdige dirigent met een breed repertoire en onderscheidt zich door zijn kwaliteit en ervaring op het gebied van complexe samenwerkingsproducties. Hij wordt internationaal geprezen en is een veelgevraagd gastdirigent.

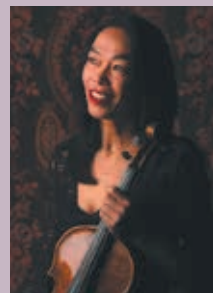
Bij Het Nationale Ballet dirigeerde hij een groot aantal producties, waaronder Wheeldons *Cinderella*, Alexei Ratmansky's *Firebird* en de wereldpremières van Shen Wei's *Sacre du Printemps*, Ted Brandsens *Mata Hari*, David Dawsons *Requiem* en Annabelle Lopez Ochoa's *Frida*. Rowe's repertoire omvat voorts talrijke werken van Hans van Manen, George Balanchine en Krzysztof Pastor, naast avondvullende klasiiekers als *Het Zwanenmeer* en *Romeo en Julia*.

Rowe treedt ook vaak op met Nederlands Dans Theater, waar hij samenwerkte met choreografen als Jiří Kylián, León Lightfoot en Crystal Pite. Daarnaast is hij regelmatig gastdirigent bij diverse internationale dansgezelschappen, waaronder San Francisco Ballet, Stuttgarter Ballett, Birmingham Royal Ballet, het Fins Nationaal Ballet, het Pools Nationaal Ballet en het Koninklijk Deens Ballet.

ALTVIOLIST NAOMI PETERS OVER *GISELLE*

"*Giselle* is echt een samensmelting van muziek en dans. De compositie is heel verhalend en wordt door de dans tot leven gebracht, waarbij de altvioolpartij op zijn beurt de harmonieën en het drama dient. Wat *Giselle* voor mij extra bijzonder maakt, is de solo die ik mag spelen aan het einde van de tweede akte, wanneer Albrecht aan Giselles graf verschijnt en zij hem met haar alles overstijgende liefde redt van de dood. Het is de kunst om tegelijkertijd de intimiteit, de kwetsbaarheid en de grootsheid van dat moment te verklanken, terwijl je met alleen jouw instrument de hele zaal moet zien te vullen. Een grote uitdaging, maar wel een heel mooie!"

HET BALLETORKEST

Eerste viool

Sarah Oates,
concertmeester
Kotaro Ishikawa
Suzanne Huynen
Robert Cekov
Jan Eelco Prins
Tinta Schmidt von
Altenstadt
Majda Varga - Beijer
Casper Donker
Thirza van Driel
Leonie Kleiss
Anna Steenhuis
Arwen Terlou
Jenneke Tesselaar
Karolina Walarowska

Tweede viool

Arnieke Ehrlich
Yumi Goto
Willy Ebbens
Christiane Belt
Rebecca Gardiner
Bert van den Hoek
Feyona van Iersel
Jefke van Kerkwijk
Irina Laasio
Eva Lohse
Mirjam Michel
Rossi Ovtcharova

Altviool

Naomi Peters
Arwen Salama -
van der Burg
Maria Ferschtman
Joël Waterman
Simone van der Giessen
Lilian Haug
Gioia Kuipers
Audinga Musteikyte
Alexander Pavtchinskii
Ingerid Waleson
Giulia Wechsler

Cello

Artur Trajko
Lies Schrier
Willemiek Tavenier
Susanne Degerfors
Csaba Erdös
Wijnand Hulst
Melina Montes
Marjolein
Nieuwenkamp

Contrabas

Jean-Paul Everts
Annelies Hemmes
Lucía Mateo Calvo
Silvia Gallego Sánchez
Florian Lansink
Eudald Ribas

Fluit

Karin Leutscher
Marie-Cécile de Wit

Hobo

Juan Esteban
Mendoza Bisogni
Loli Martinez

Klarinet

Ina Hesse
Joris Wiener

Fagot

Janet Morgan
Maud van Daal

Hoorn

Christiaan Beumer
Hendrik Marinus
Ward Assmann
Pablo Bajo Collados

Trompet

David Pérez Sánchez
Erik Torrença

Trombone

Bram Peeters
Wilco Kamminga
Jelle Koertshuis

Tuba

David Kutz

Pauken

Peter de Vries

Slagwerk

Richard Jansen
René Oussoren

Harp

Jet Sprenkels

Algemeen directeur

Piet van Gennip

Chef-dirigent

Matthew Rowe

Hoofd bedrijfsvoering en planning

Inken Wemheuer

HR-manager

Katharina Schönberg

Officemanager

Esther Kann

Muziekbibliothecaris

Nienke de Boer

Assistent

muziekbibliothecaris

Ruben Sanderse

Orkestmanager

David Eijlander

Orkestbodes /

assistenten-

orkestmanager

Diederik Meijnckens

Jack van Heugten

Administrateur

Jean Paul du Marchie

hetballetorkest.nl

Raad van toezicht

Marianne Heeremans,
voorzitter

Kirsten Botman

Miriam van Dongen

Sander Bersee

Rutger van Boxtel

Michel van Honk

HOUTHOFF

HOOFDSPONSOR VAN
NATIONALE OPERA & BALLET

WIJ VIJEREN

**VIJF
JAAR
SAMENWERKING**

www.houthoff.com

HET NATIONALE BALLET

Het Nationale Ballet heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een balletgezelschap dat behoort tot de top 10 van meest toonaangevende balletgezelschappen in de wereld. Met 73 dansers – plus 17 dansers van de Junior Company – is Het Nationale Ballet het grootste dansgezelschap van Nederland.

Het Nationale Ballet werd achtereenvolgens geleid door Sonia Gaskell (1961-1969), Rudi van Dantzig en Robert Kaesen (1969-1971), Rudi van Dantzig (1971-1991) en Wayne Eagling (1991-2003). Sinds 2003 is Ted Brandsen artistiek directeur.

Het gezelschap presenteert jaarlijks zo'n 130 voorstellingen in binnen- en buitenland. Het merendeel van de voorstellingen wordt begeleid door Het Balletorkest. Het gezelschap beschikt over een rijk repertoire: avondvullend klassiek-romantisch ballet, nieuwe producties van klasiiekers, belangwekkend werk uit de twintigste eeuw – met name van George Balanchine en van Rudi van Dantzig en Toer van Schayk – en hedendaags werk van toonaangevende choreografen zoals Hans van Manen, David Dawson, William Forsythe, Krzysztof Pastor, Alexei Ratmansky en Christopher Wheeldon.

TED BRANDSEN

Artistiek directeur Het Nationale Ballet

Ted Brandsen (Kortenhoeve, 1959) was van 1981 tot 1991 als danser verbonden aan Het Nationale Ballet. Hierna richtte hij zich op choreografen en creëerde hij werk voor diverse internationale dansgezelschappen en festivals. Als artistiek directeur van het West Australian Ballet maakte hij onder meer *Carmen* (2000, Australian Dance Award) en *Pulcinella* (2001).

In 2002 keerde Brandsen terug naar Het Nationale Ballet, in eerste instantie als adjunct artistiek directeur, waarna in 2003 de benoeming tot artistiek directeur volgde. Sindsdien creëerde Brandsen onder meer *Body* (2004), *Stealing Time* (2006), *Rai* (2011), *Replay* (2014), *Classical Symphony* (2020) en *The Chairman Dances* (2023), alsook de avondvullende producties *Coppelia* (2008) en *Mata Hari* (2016).

Werk van Brandsen staat op het repertoire van veel buitenlandse gezelschappen. Afgelopen mei nog ging bij het Poolse Nationaal Ballet zijn nieuwe creatie *Eroica Variations* in première in het succesvolle programma *Beethoven and the Dutch School*. Ook is Brandsen een veelgevraagd jurylid bij toonaangevende danscompetities.

In oktober 2019 ontving Brandsen uit handen van burgemeester Halsema de Amsterdamprijs voor de Kunst in de categorie Bewezen Kwaliteit en in juni 2022 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

DIRECTIE EN ARTISTIEKE STAF

Artistiek directeur
Ted Brandsen

Algemeen directeur
Stijn Schoonderwoerd

Vaste choreograaf
Hans van Manen

Associate artist
David Dawson

Adjunct-artistiek directeur
Rachel Beaujean

Muzikaal leider
Matthew Rowe

Artistiek leider Junior Company
Ernst Meisner

Young Creative Associate
Wubkje Kuindersma

Young Creative Associate
Milena Sidorova

Young Creative Associate
Sedrig Verwoert

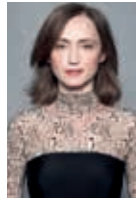
Balletmeester
Guillaume Graffin

Balletmeester
Alan Land

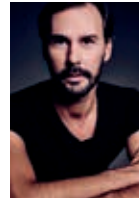
Choreologist en repetitor
Sandrine Leroy

Balletmeester
Larissa Lezhnina

Balletmeester
Judy Maelor Thomas

Balletmeester
Jozef Varga

Balletmeester Junior Company
Caroline Sayo Iura

Senior balletdocent
Rinat Gizatulina

Eerste pianist
Olga Khoziainova

Pianist
Elena Kim

Pianist
Ryoko Kondo

Pianist
Paul Lewis

Pianist
Mikhail Murach

Pianist
Viktoriya Ryapolova

Gastdocenten

Julio Bocca, Chantal Lefèvre, David Makhateli, Aymeric Mosselmans, Raffaella Renzi, Grigori Tchitcherine

NATIONALE OPERA & BALLET

Zakelijk manager

Michiel Nannen

Hoofd Planning en productie

Lydia Buisman

Hoofd Kostuumafdeling

Oliver Haller

Productie administrateurs

Sterre Haverkamp

Donald van der Zwan

Persoonlijk assistent van directeur

Ted Brandsen

Mumtaz Pang Atjok

Coördinator artistieke logistiek

Wiard Havenaar

Assistenten artistieke staf

Samira Ouazine

Tara Richard

Coördinator externe relaties

Louise Vine

Coördinator tableauxzaken

Priya Shriemissier

Associate on research & development

Peggy Olislaegers

Medische Begeleiding

Hoofd Medische Begeleiding

Rutger Klauwers

Fysiotherapeuten /

Manueel therapeuten

Maarten Groothuis

Ronald Klaassen

Laura Hillenius

Masseurs

Frans Birnie

Sandra Cozijn

Erik Wiggelinkhuizen

Pilatesdocent

Leila Kester

Raad van Toezicht

Louise Fresco,

voorzitter

Else Bos

Rochdi Darrazi

Bernard Focroulle

Sadik Harchaoui

Robert Swaak

Tjark Tjin-A-Tsoi

Monique Vogelzang

Paul Waarts

Directie

Algemeen directeur

Stijn Schoonderwoerd

Directeur Het Nationale Ballet

Ted Brandsen

Directeur De Nationale Opera

Sophie de Lint

Directeur Techniek en Productie

Bob Brandsen

Directeur Financiën

Miek de Ruijter

Riho Sakamoto en Constantine Allen – repetitie *Giselle* (2023)

Davi Ramos en Jessica Xuan – repétition *Giselle* (2023)

Victor Caixeta and Maia Makhateli – rehearsal *Giselle* (2023)

SYNOPSIS

ACT 1

It is early morning in a village in a German wine region, in 1792. Hilarion returns from the hunt and hangs one of the birds he has shot, as a gift, on the house of Berthe and her daughter Giselle, who he adores. Slowly, the village stirs into life. The villagers gather on the green, before going to work in the vineyards.

When everyone has disappeared from view, Albrecht, the Count of Silesia, makes his entrance. In one of the cottages, he disguises himself as the villager Loys and knocks on Giselle's door. The couple are madly in love, but the peasant girl does not know that Loys is actually a count.

The lovers are caught by Hilarion, who is jealous and suspicious. He gets into a fight with Albrecht, alias Loys, and when the latter appears to draw his sword, Hilarion is certain that something is not right.

The peasant girls and boys come back from the fields. Giselle introduces them to Loys and urges everyone to dance, but the dancing is interrupted by her mother. She reminds Giselle of her weak heart and begs her daughter to be careful. Because as legend has it, if Giselle should die, she could turn into a wili – the spirit of a girl who dies before her wedding day.

Once everyone has gone their way, Hilarion tries to find out who Loys is. He is interrupted by a hunting party that calls at the village. The Duke of Courland, his daughter Bathilde and their retinue are guests at Albrecht's castle for the imminent betrothal of Bathilde and Albrecht, and are looking for a place to rest during the hunt. Berthe offers them refreshments, and Giselle cannot resist touching Bathilde's beautiful clothes. The duke's daughter is touched by the innocence and simplicity of the peasant girl. When she hears that Giselle is betrothed too, just like her, she gives her a necklace.

Hilarion discovers that the sword he found in Loys's cottage bears the same coat of arms as the hunting horn. Now he knows for certain that Loys is not who he claims to be. When Giselle is crowned the queen of the harvest, Hilarion confronts her with the truth. Giselle does not want to hear his accusations, so Hilarion unmasks Albrecht in front of the hunting party. When Albrecht pretends he hardly knows the peasant girl, Giselle goes mad with grief. She tries to kill herself with Albrecht's sword, but in the end it is a broken heart that proves fatal.

Semyon Velichko and Qian Liu – rehearsal *Giselle* (2023)

ACT 2

Hilarion is watching over Giselle's grave. On the stroke of midnight, it seems as if he is surrounded by strange beings. Hilarion is frightened and wants to leave, but Myrtha, the queen of the wilis, bars his way. In despair, he flees into the forest.

One by one, the wilis are summoned by Myrtha. These spirits of brides who have died before their wedding day take their revenge on every man they meet in the dark, by making them dance to their death. They gather around Myrtha in a magic circle and welcome Giselle. The ritual is disturbed by the arrival of Albrecht. When he kneels by Giselle's grave, her spirit appears at his side.

Meanwhile, the wilis have found and chased Hilarion, and are now forcing him to dance. Myrtha has no mercy whatsoever. Eventually, Hilarion falls from a rock in total exhaustion, following which the wilis go after their next victim, Albrecht. But Giselle protects him and begs Myrtha to leave her beloved alone.

Giselle urges Albrecht to seek protection by her grave, but he cannot resist following her. Myrtha then sees her chance and commands Albrecht to dance. Just as he reaches the point of exhaustion, dawn breaks, which is when the wilis lose their power and the sun's warmth melts away their apparitions.

Giselle's spirit fades and she can now rest in peace, freed from the power of Myrtha and her wilis. Albrecht remains behind alone. The adventurous, reckless youth he once was has made way for a reformed man, who has realised that nothing can surpass true, pure love.

Scan the QR code to read
all content in English

HET NATIONALE BALLET DANKT

SUBSIDIENTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**Gemeente
Amsterdam**

HOOFDSPONSOR
NATIONALE OPERA & BALLET

HOUTHOFF

PARTNER NATIONALE OPERA & BALLET

FONDS 21

HOOFDSPONSOR JUNIOR COMPANY

ING

PARTICULIEREN

NATIONALE OPERA & BALLET FONDS
Vrienden en Geefkringleden van Het Nationale
Ballet, Patrons en Young Patrons van
Nationale Opera & Ballet

PARTNERS JUNIOR COMPANY

vandenEnde
FOUNDATION

PIETER HOUBOLT
FONDS

NO&B BUSINESS LOUNGE LEDEN

Houthoff, ING, Loyens & Loeff, De Nederlandsche
Bank, SPIE Nederland B.V., Snippe Projecten B.V.,
Endymion Amsterdam, Rodriguez B.V., McKinsey
& Company, Höcker Advocaten, 1nergiek, QA
Consulting, Optimix Vermogensbeheer, Quality
Services

PARTNER

Matrix Fitness

STEUN HET NATIONALE BALLET

De Vrienden van Het Nationale Ballet dragen bij aan nieuwe producties, kostuums, decors en de ontwikkeling van dansers, en hebben daarom een streepje voor. Zo zijn Vrienden onder meer welkom bij trainingen, masterclasses en balletreizen. Ook ontvangen ze driemaal per jaar een tijdschrift met achtergrondinformatie over de dansers en het gezelschap.

Hoe steunt u Het Nationale Ballet?

- Word Vriend voor € 50 per jaar
- Word GezinsVriend voor € 80 per jaar
- Word Gouden Vriend voor € 200 per jaar*
en geniet van nog meer voordelen
- Word Geefkringlid vanaf € 1.000 per jaar*
- Tussen 25 en 40 jaar? Word Young Patron
- Neem Het Nationale Ballet op in uw testament

Meer informatie:

Nadja van Deursen

T 020 551 8218

E balletvrienden@operaballet.nl

operaballet.nl/steunballet

Stichting Nationale Opera & Ballet Fonds
rekeningnummer NL20 ABNA 0540179523,
o.v.v. 'Donatie Het Nationale Ballet'

* Door belastingvoordeel krijgt u tot meer dan de helft van uw gift terug van de belastingdienst.

STEUN
OPERA
&
BALLET

ONTDEK DE WERELD ACHTER DE SCHERMEN

—
Word Vriend en beleef ballet
dichterbij dan ooit!

COLOFON

Uitgever

Nationale Opera & Ballet, Amsterdam
Ted Brandsen (directeur Het Nationale Ballet)
Stijn Schoonderwoerd (algemeen directeur)

Samenstelling, redactie en teksten

Astrid van Leeuwen, Rosalie Overing,
Stan Schreurs, Lune Visser

Vertaling

Susan Pond

Productie

Saskia van Dongen

Grafisch ontwerp

Lesley Moore

Opmaak

Bibi de Bruijn

Fotografie

Laura Cnossen, Milagro Elstak, Sebastien Galtier, Erwin Olaf, Leonie van Someren (portretfoto's Het Nationale Ballet), Maaïke Eijkman (portret Naomi Peters), Marc Haegeman, Altin Kafira, Younsik Kim (scène- en repetitiefoto's), Oliver Look (portret David Dawson), Jussi Puikkonen (foto Het Balletorkest), ©Francesco Squeglia/©Teatro di San Carlo 2010 (scènefoto *Giselle*, Mats Ek), Marta Syrko (cover: Olga Smirnova en p. 71, 72)

Druk

Tuijtel, Hardinxveld Giessendam

© Copyright 2023

Nationale Opera & Ballet
Waterlooplein 22, 1011 PG Amsterdam

Rechthebbers die menen aan deze uitgave aanspraken te kunnen ontnemen, wordt verzocht contact op te nemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

operaballet.nl

VOLG ONS OOK ONLINE

Nationale Opera & Ballet
De Nationale Opera
Het Nationale Ballet

@nationaleoperaballet

Nationale Opera & Ballet

Nationale Opera & Ballet

@hetnationaleballet

Bezoek ons online platform op
operaballet.nl/online/ballet voor:

- ▶ streams (online voorstellingen)
- ▶ achtergrondartikelen
- ▶ behind-the-scenes-video's
- ▶ online balletlessen
- ▶ dansvideo's

448.685 VOLGERS IN TOTAAL

BINNENKORT BIJ HET NATIONALE BALLEET:

RAYMONDA

—
Ultieme balletklassieker
tijdens de feestdagen

9 december 2023 t/m 1 januari 2024

BINNENKORT BIJ DE NATIONALE OPERA:

Wolfgang Amadeus Mozart

DIE ZAUBERFLÖTE

1 t/m 28 december 2023

